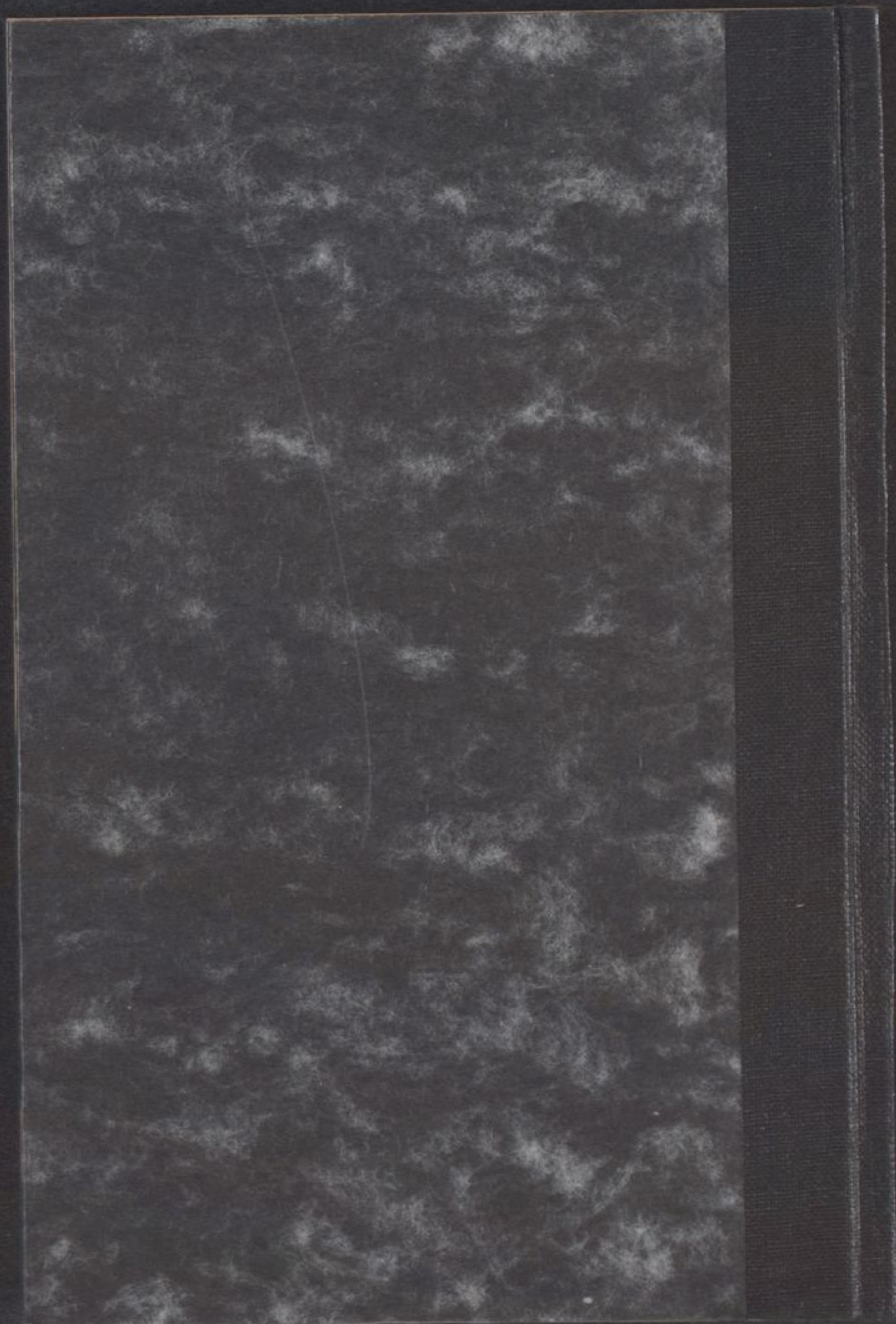
Fundamento de Esperanto: eldono franca-turka: Universala vortaro

Hachette

Paris; FRA 1910

ÖNB
+Z10387740X

ÖNB
+Z103877502

ELDONO FRANCA-TURKA

L. L. ZAMENHOF

Fundamento de Esperanto

لسان عمومی اسپهرانتو

TRADUKITA LAŬ LA PERMESO DE LA AŬTORO
DE
AJDINA REGNO

DUA PARTO

UNIVERSALA VORTARO

FRANCE
LIBRAIRIE HACHETTE & Cie
79, BOUL. SAINT-GERMAIN, PARIS

Bohemujo : F. TOPIĈ, 11, Ferdinandova, *PRAHA* — **Danujo** : ALFR. FRED. HÖST & SÖN, Bredgade 35, *KJÖBENHAVN*. — **Germanujo** : ESPERANTO VERLAG MÖLLER & BOREL, Lindenstrasse 18-19, *BERLIN*. — **Granda Britujo** : THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, Museum Station Buildings, 133-6, High Holborn, *LONDON W. C.* — **Hispanujo** : J. ESPASA, 579, Calle de las Cortes, *BARCELONA*. — **Hungarujo** : L. KÓKAI, IV., Károly-u. 1., *BUDAPEST*. — **Italujo** : R. GIUSTI, 53, Via Vittorio Emanuele, *LIVORNO*. — **Polujo** : M. ARCT, 53, Nowy Swiat, *WARSZAWA*. — **Rumanujo** : LIBRĂRIA NOUĂ CAROL P. SEGAL, Calea Victoriei, 78, *BUCUREȘTI*. — **Rusujo** : LIBREJO ESPERANTO, 28, Tverskaja, *MOSKVA*. — **Usono** : AMERICAN ESPERANTIST Co, 235 Fortieth Street, *CHICAGO*.

11

Verkaro de Dro L. L. ZAMENHOF

Ĉiu Esperantisto devas nepre posedi la verkojn de nia Majstro!

Instrua Fako.

Fundamento de Esperanto : Eldono Franca, Angla, Germana, Rusa, Pola.
Unu volumo in-16 (*bindita*) . . . . Fr. 3 (*broŝurita*. . . Fr. 2 »

Oni vendas aparte { **Ekzercaro** (kvinlingva), *broŝurita* . . . . . » 75
{ **Universala Vortaro** (kvinlingva), *broŝurita* . . 1 »

Eldonoj : **Bohema**, tradukita de So Ed. Kühnl **Greka**, tradukita de So Konstantino Kuluri. **Hispana**; **Itala**, trad. de Sino Rosa Junck. **Hungara**, trad. de So Paul de Lengyel. **Rumana**, trad. de « Societatea Esperantistă Romană. » (ĉiu) . . . . Fr. 1 »

Wörterbuch Deutsch-Esperanto. Dua eldono revidita, korektita, pligrandigita. Ĝi estas vera komplemento de **Universala Vortaro**.
Unu volumo in-16, 178-paĝa (*broŝurita*) 2 50

Taschenwörterbuch Deutsch-Esperanto und Esperanto-Deutsch. Tre utila poŝa vortaro.
Unu volumo in-16, 137-paĝa (*broŝurita*). 1 50

Literatura Fako.

Fundamenta Krestomatio, Ekzercoj, Fabloj kaj Rakontoj, Artikoloj pri Esperanto, Poezioj.
Ĉiu devas ĝin legi por akiri perfektan stilon.
Unu volumo in-16, 460-paĝa. . . . . Fr. 3 50

Georgo Dandin, komedio en tri aktoj de MOLIÈRE.
Unu volumo in-8, 51-paĝa 1 20

Hamleto, tragedio en kvin aktoj, de SHAKESPEARE.
Unu volumo in-16, 170-paĝa . . . . 2 »

Ifigenio en Taŭrido, dramo en kvin aktoj de GŒTHE.
Unu volumo in-8, 108-paĝa . . . . 2 »

La Predikanto, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 28-paĝa. . . . . » 75

La Psalmaro, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 165-paĝa. 2 50

La Rabistoj, dramo en kvin aktoj de SCHILLER.
Unu volumo in-8, 144-paĝa. . . . . 2 »

La Revizoro, komedio en kvin aktoj de N. V. GOGOL.
Unu volumo in-8, 100-paĝa 1 50

La Sentencoj de Salomono, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 60-paĝa 1 50

La Virineto de maro, fabelo de ANDERSEN, kun ilustrajoj de H. M. BRODIE. (El la Fundamenta Krestomatio.)
Unu volumo in-8, 42-paĝa. 1 50

Marta, rakonto de Eliza ORZESZKO,
Unu volumo in-8, 237-pagha 3 50

FUNDAMENTO DE ESPERANTO

DUA PARTO

UNIVERSALA VORTARO

Verkaro de Dro L. L. ZAMENHOF

Ĉiu Esperantisto devas nepre posedi la verkojn de nia Majstro!

Instrua Fako.

Fundamento de Esperanto : Eldono Franca, Angla, Germana, Rusa, Pola.
Unu volumo in-16 (*bindita*) . . . . Fr. 3 (*broŝurita*. . . Fr. 2 »

Oni vendas aparte { **Ekzercaro** (kvinlingva), *broŝurita* . . . . . » 75
Universala Vortaro (kvinlingva), *broŝurita* . 1 »

Eldonoj : Bohema, tradukita de So Ed. Kühnl. **Greka**, tradukita de So Konstantino Kuluri. **Hispana : Itala**, trad. de Sino Rosa Junck. **Hungara**, trad. de So Paul de Lengyel. **Rumana**, trad. de « Societateă Esperantistă Romană. » (ĉiu) . . . . Fr. 1 »

Wörterbuch Deutsch-Esperanto. Dua eldono revidita, korektita, pligrita. Ĝi estas vera komplemento de **Universala Vortaro**.
Unu volumo in-16, 178-paĝa (*broŝurita*) 2 50

Taschenwörterbuch Deutsch-Esperanto und Esperanto-Deutsch. Tre utila poŝa vortaro.
Unu volumo in-16, 137-paĝa (*broŝurita*). 1 50

Literatura Fako.

Fundamenta Krestomatio, Ekzercoj, Fabloj kaj Rakontoj, Artikoloj pri Esperanto, Poezioj.
Ĉiu devas ĝin legi por akiri perfektan stilon.
Unu volumo in-16, 460-paĝa. . . . . Fr. 3 50

Georgo Dandin, komedio en tri aktoj de MOLIÈRE.
Unu volumo in-8, 51-paĝa 1 20

Hamleto, tragedio en kvin aktoj, de SHAKESPEARE.
Unu volumo in-16, 170-paĝa . . . . 2 »

Ifigenio en Taŭrido, dramo en kvin aktoj de GŒTHE.
Unu volumo in-8, 108-paĝa . . . . 2 »

La Predikanto, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 28-paĝa. . . . . » 75

La Psalmaro, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 165-paĝa. 2 50

La Rabistoj, dramo en kvin aktoj de SCHILLER.
Unu volumo in-8, 144-paĝa. . . . . 2 »

La Revizoro, komedio en kvin aktoj de N. V. GOGOL.
Unu volumo in-8, 100-paĝa 1 50

La Sentencoj de Salomono, libro el « La Biblio ».
Unu volumo in-8, 60-paĝa 1 50

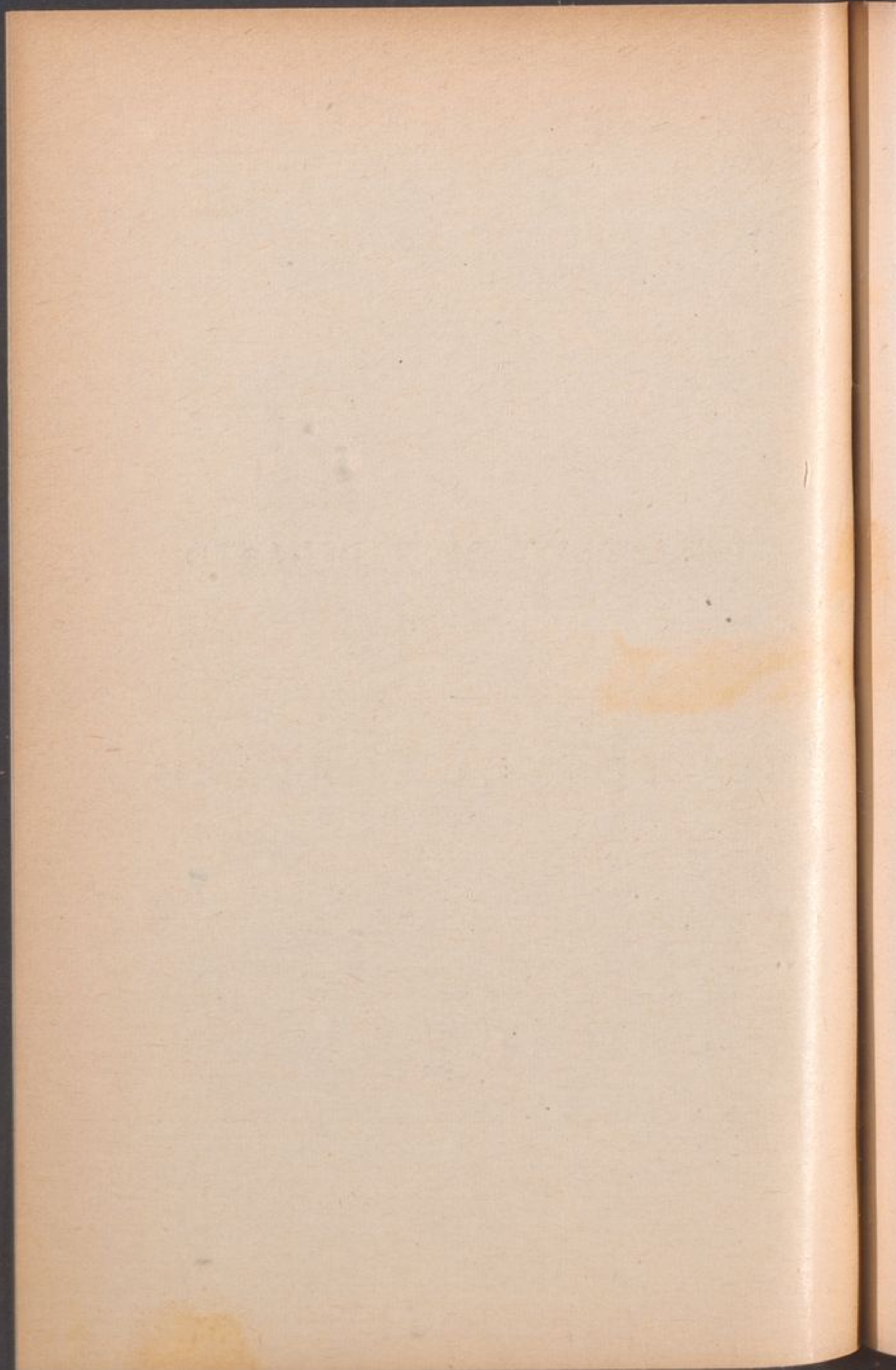
La Virineto de maro, fabelo de ANDERSEN, kun ilustrajoj de H. M. BRODIE. (El la Fundamenta Krestomatio.)
Unu volumo in-8, 42-paĝa. 1 50

Marta, rakonto de Eliza ORZESZKO,
Unu volumo in-8, 237-pagha 3 50

FUNDAMENTO DE ESPERANTO

DUA PARTO

UNIVERSALA VORTARO

ELDONO FRANCA-TURKA

L. L. ZAMENHOF

Fundamento de Esperanto

لسان عمومی اسپەرانتو

TRADUKITA LAŬ LA PERMESO DE LA AŬTORO

DE

AJDINA REGNO

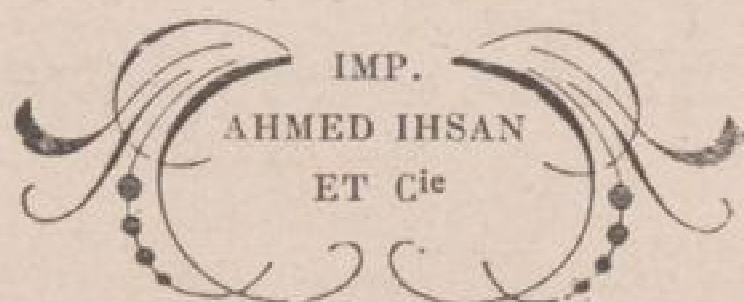
2.

DUA PARTO

UNIVERSALA VORTARO

FRANCE
LIBRAIRIE HACHETTE & Cie
79, BOUL. SAINT-GERMAIN, 79

1910

IMP.
AHMED IHSAN
ET Cie

III

UNIVERSALA VORTARO

DE LA

Lingvo internacia " Esperanto "

Ĉion, kio estas skribita en lá lingvo internacia Esperanto, oni povas kompreni kun helpo de tiu ĉi vortaro. Vortoj, kiuj formas kune unu ideon, estas skribataj kune, sed dividataj unu de la alia per streketo, tiel ekzemple la vorto « **frat'in'o** », prezentante unu ideon, estas kunmetita el tri vortoj, el kiuj ĉiun oni devas serĉi aparte.

Tout ce qui est écrit en langue internationale Esperanto peut se comprendre à l'aide de ce dictionnaire. Les mots qui forment ensemble une seule idée s'écrivent ensemble mais se séparent les uns des autres par de petits traits. Ainsi, par exemple, le mot « **frat'in'o** », qui n'exprime qu'une idée est formé de trois mots, et chacun d'eux se cherche à part.

بو لغت کتابی معاونتیله لسان عمومی اسپرانتوده یازیلان هر شی اکلاشیله بیلیر . بر فکر ارائه ایدن کلمه‌لر برلکده یازیلور . فقط یکدیکرندن برر کچوك اشارتله آیریلورلر . مثلا : « frat'in'o » کلمه‌سی یالکز برفکر بیان ایتدیکی حالده اوچ کلمه‌دن متشکل‌در و انلردن هر بری ایره‌جه آرایلور .

A

a	marque l'adjectif; ex.: **hom'** homme—**hom'a** humain	صفت اشارتیدر . ملکیت، مخصوصیت، نسبت افاده ایدر. مثلا: hom' ادم hom'a آدمی ادمك
abat'	abbé	راهب ، پاپاس
abel'	abeille	آری ، بال آریسی
abi'	sapin	صنوبر ، چام آغاجی
abomen'	abomination	تنفر
abon'	abonner	آبونه اولمق
ablativ'	ablatif	مفعول عنه
abrikot'	abricot	قایصی
absces'	abcès	چیبان
absint'	absinthe	آپسنت
acer'	érable	اسفندان ، دیش بوداق
aĉet'	acheter	صاتون آلمق
sub'aĉet'	corrompre	افساد، اخلال ایتمك، رشوت ویرمك
acid'	aigre	اکشی
ad'	marque durée dans l'action; ex. **paf'** coup de fusil-**paf'ad'** fusillade	امتداد ودوام اشارتیدر . مثلا: paf' تفنك آتیلیشی ، صیقی paf'ad' برچوق تفنك آتیلیشلرینك دوامی
adiaŭ	adieu	اللهه اصمارلادق
adjektiv'	adjectif	صفت
administr'	administrer	اداره ایتمك . نظارت ایتمك
admir'	admirer	تحیر ، تعجب ایتمك
admon'	exhorter	ایلکه تشویق ایتمك
ador'	adorer	پرستش ایتمك. طاپمق

adult'	adultérer	زنا ایتمك
adverb'	adverbe	ظرف ، ادات
aer	air	هوا
aer'um'	aérer	هوالندرمق، هوایی تجدید ایتمك
afabl'	affable	ملتفت ، سویملی
mal'afabl'	grogneur	مرلدایان
afekt'	affecter	معلومات کوسترمك
afer'	affaire	ایش
ag'	agir	اجرا ایتمك
aĝ'	âge	یاش
agac	agacement	دیش قماشماسی
agl'	aigle	قرتال
agord'	accorder	قورمق، بر وسیقایی آقوردا یتمك
agrabl'	agréable	لطیف ، خوش
aĵ'	quelque chose possédant une certaine qualité ou fait d'une certaine matière : ex. **mol'** mou — **mol'aĵ'** partie molle d'une chose	بر اوصافی حائز اولان یاخود بر ماده‌دن یاپیلان شیئی. مثلا mol' یموشاق mol'aj' برشیئك یموشاق قسمی
ajl	ail	صارمساق
	que ce soit ; ex. **kiu** qui — **kiu ajn** qui que ce soit	اولورسه اولسون . مثلا kiu کیم kiu ajn کیم اولورسه اولسون
akar'	mite	بقاله قوردی
akcel'	dépêcher	تعجیل ، تسریع ایتمك
akcent'	accent	صدا اشارتی (آقسان)
akcept'	accepter	قبول ایتمك
akcipitr'	autour	چاقر قوشی
akir'	acquérir	کسب ایتمك

akn'	bouton, grains de ladrerie	سیولجه ، چیبان
akompan	accompagner	رفاقت ایتمك
akr'	aigu	سیوری ، کسکین
akrid'	sauterelle	چکرکه
aks'	axe	محور
akuŝ'	accoucher	طوغورمق ، طوغورتمق
akuŝ'ist'in'	sage-femme	قابله ، ابه قادین
akuzativ'	accusatif	مفعول به
akv'	eau	صو
al	à	ه ، یه ، توجه علامتی
alaŭd'	alouette	ترلا ، تویغار قوشی
alcion'	alcyon	مارتی قوشی
ali'	autre	بشقه ، دیکر
alk'	élan	شمال کییکنی صیغین
almenaŭ	au moins	هیچ اولمازسه
almoz'	aumône	صدقه
aln'	aune	آلچه آغاجی
alt'	haut	یوکسك
altar'	autel	مذبح ، محراب
alte'	althée	کل خطمی
altern'	alterner	مناوبه و تعاقب ایتمك نوبت د کشدرمك
alud'	faire allusion	کنایه ایما ایمك
alumet'	allumette	کبریت
alun'	alun	شاب
am'	aimer	سومك
amas'	amas, foule	غلبه لك ، ییغین
ambaŭ	l'un et l'autre	بری و دیکری
ambos'	enclume	اورس
amel'	amidon	نشاسته

amfibi'	amphibie	ذولعاشين ، قره‌ده صوده یاشایان حیوان
amik'	ami	دوست محب
am'ind'um'	courtiser	عشقبازلق ایتمك
amoniak'	ammoniac	آمونیاق نشادر روحی
ampleks'	extension	وسعت مساحه
amuz'	amuser	اكلندرمك
an'	membre, habitant, partisant; ex. **regn'** l'état—**regn'an'** citoyen	اعضا ، ساكن ، طرافدار ؛ مثلا regn' دولت regn'an' تبعهٔ دولت
an'ar'	troupe	جماعت . سوری
ananas'	ananas	آناناسی
anas'	canard	اوردك
mol'anas'	canard à duvet	برنوع یومشاق تویلی اوردك
anĝel'	ange	ملك
angil'	anguille	یلان بالغی
angul'	angle	زاویه كوشه
anim'	âme	روح ، جان
aniz'	anis	اناصون
ankaŭ	aussi	دخی ، كذلك
ankoraŭ	encore	دها
ankr'	ancre	لنكر ، كمی دمیری
anonc'	annoncer	اخبار ، اعلان ایتمك
anser'	oie	قاز
anstataŭ	au lieu de	اونك یرینه
anstataŭ'i	remplacer	وكالت ایتمك ، برینك یرینی طوتمق
ant'	marque le participe présent actif	حال اسم فاعل علامتی
antaŭ	devant	اول ، اوكنده ، مقدم

antaŭ'tuk'	tablier, devantier	اوكلك ، پشتمال
antikv'	antique	عتيق ، آنتيقه
antimon'	antimoine	آنتيمون , راستيق طاشى
Anunciaci'	Annonciation de la Vierge	تبشير ، عيسانك ولادتى تبليغ ايتمسى
apart'	qui est à part. separé	آيرى آيرى ، آيرلش آيروجه
aparten'	appartenir	عائد اولمق
apenaŭ'	à peine	آنجق
aper'	paraitre, apparaitre	ظهور ايتمك
mal'aper'	disparaitre	كوزدن غائب اولمق
aplaŭd'	applaudir	آلقشلامق
apog'	appuyer	طيامق
apr'	sanglier	يبانى طموز
April'	Avril	نيسان
aprob'	approuver	تصويب ايتمك
apud'	auprès de	قربنده . يانده
ar'	une réunion de certains objets; ex. **arb'** arbre — **arb'ar'** forêt	بعض اشيانك مجموعى . مثلا arb' آغاج arb'ar' اورمان vort' كلمه vort'ar' لغت كتابى ŝtup' نردبان آياغى ŝtup'ar' نردبان
arane'	araignée	اوروجك
aranĝ'	arranger	ترتيب ، تنظيم ، تسويه ايتمك ، دوزمك
arb'	arbre	آغاج
arb'et'aĵ'	arbrisseau, buisson	چاليلق
arbitr'	arbitraire	كيفى ، عرفى
arĉ'	archet	كمان يايى
arde'	héron	بالقجيل قوشى
ardez'	ardoise	قاره طاش ، اردواز

aren'	arène	كورش ميدانى
arest'	arrêter	توقيف ايتمك
arĝent'	argent (métal)	كوموش
argil'	argile	كيل
argument'	argumenter	استدلال ايتمك
arĥitektur'	architecture	فن معمارى
ark'	arc	قوس
ark'aĵ'	voûte	قبه ، كمر ، طاق
arleken'	arlequin	صويتارى
arm'	armer	تسليح ، تجهيز ايتمك
arogant'	arrogant	متكبر ، مغرور
arsenik'	arsenic	آرسه‌نيق ، صيچان اوتى
art'	art	هنر ، معرفت
artifik'	artifice	معرفت ، حيله
artik'	articulation	مفصل
artikol'	article	ماده ، حرف تعريف
artiŝok'	artichaut	انكنار
artrit'	goutte	مفاصل خسته‌لغى
as	marque le présent d'un verbe	فعل حال علامتى
as'	as	اسقامبيلده (برلى)
asekur'	assurer	سيغورطه ايتمك
asign'	assigner	حواله ، تخصيص ايتمك
asparag'	asperge	قوش قونماز
aspid'	aspic	صاغر ، زهرلى ييلان
at'	marque le participe présent passif	حال اسم مفعول علامتى
atak'	attaquer	هجوم ايتمك
atenc'	attenter	سوء قصدده بولنمق

atend'	attendre	بکلەمك
ent'	attentif	دقتلی
atest'	témoigner	شهادت ، اثبات ایتمك
ating'	atteindre	وارمق ، واصل اولمق
atripl'	patte d'oie	قره پازی
atut'	atout	(اسقامبیلده) قوز
aŭ	ou	یاخود
aŭd'	entendre	ایشتمك ، طویمق
aŭgust'	Août	اغستوس
aŭskult'	écouter	دیکلەمك
aŭtun'	automne	صوك بهار
av'	grand-père	بیوك پدر ، دده
avar'	avare	بخیل
avel'	noisette, aveline	فندق
aven'	avoine	یولاف
aventur'	aventure	وقعه ، حادثه
avert'	avertir, prévenir	خبر ویرمك ، اخبار ایتمك
avid'	avide, convoiteux	آج كوزلو حریص طمعكار
aviz'	avis	اعلان
azen'	âne	مركب ، اشك
azot'	azote	آزوت

B

babil'	babiller	كوزەلك ایتمك
bagatel'	bagatelle	اوفاق تفك ، لزومسز شی
bajonet'	baïonnette	سونكو

bak'	cuire	پیشیرمك (فرونده)
bala'	balayer	سوپورمك
balanc'	balancer	صاللامق
balbut'	bégayer, balbutier	ككه‌لك
baldaken'	baldaquin	جیبینلك
baldaŭ	bientôt	یقنده ، قریباً
balen'	baleine	بالینه بالغی
balen'ost'	baleine	بالینه‌نك یان كمیكلری
balustrad'	garde-fou, balustrade	پارمقلق ، طرابزان
bambu'	bambou	بامبو ، هند قامیشی
ban'	baigner	بانیو ایتمك ، ایصلاتمق
band'	bande, troupe	سورو
bant'	nœud	فیونغه ، فرنك باغی
bapt'	baptiser	وافتیز ایتمك ، اسم قومق
bapt'an'	compère	اركك صاغدیچ
bapt'o'fil'	filleul	وافتیز اولادی
bapt'o'patr'	parrain	وافتیز پدری
bar'	barrer	یولنی قپامق ، سد ایتمك
bar'il'	haie	سد ، سینور
barakt'	gigotter, piétiner	دپرنمك ، باصمق ، ازمك
barb'	barbe	صقال
barbir'	barbier	بربر
barĉ'	soupe de betteraves	پانجار چورباسی
barel'	tonneau	فوچی
bark'	barque	صندال
bask'	basque	اتك
bast'	écorce d'arbre	كتابه ، قبوق

bastion'	bastion	طابیه ، استحکام ، باستیون
baston'	bâton	دکنك . باستون
bat'	battre	اورمق ، ضرب ایتمك
batal'	combattre	مجادله ایتمك
batal'il'	arme	آلت حرب ، آرمه
bazar'	marché, foire	بازار چارشو
bed'	couche	بغچه‌نك چیچکلرینه مخصوص قسمی
bedaŭr'	regretter	تأسف ایتمك
bek'	bec	غاغا
bel'	beau	کوزل
beladon'	belladonne	کوزل عورت اوتی
ben'	bénir	تقدیس ایتمك
benk'	banc	صره ، رحله ، بانقو
ber'	baie	اوزوم قبیلندن میوه ، ثمر عنبل
best'	animal	حیوان
bet'	betterave	پانجار
betul'	bouleau	قاین اغاجی
bezon'	avoir besoin de	لازم ، محتاج اولمق
bien'	bien	مال ، ملك
bier'	bière	بیرا ، آرپه صویی
bind'	relier	جلدلەمك
bird'	oiseau	قوش
biskvit'	biscuit	پیسکوی ، قورابیه
bismut'	bismuth	بیزموت ، معدن
blank'	blanc	بیاض
blat'	blatte (ins.)	حمام بوجکی ، قره بوجك
blek'	beugler, hennir, etc.	بوکورمك ، کشنمك
blind'	aveugle	کور ، اعمی
blond'	blond	صاری قرمزی ، قومرال

blov'	souffler	اوفله‌مك ، اسمك
blu'	bleu	مائی
bo'	marque la parenté résultant du mariage; ex. **patr'** père—**bo patr'** beau-père	ازدواجدان حاصل اولان قربیتی افاده ایدر . مثلا : patr' پدر bo'patr' قائم پدر
boa'	boa	بوآیلانی ، زهرسز بیوك ییلان
boat'	bateau, canot	صندال
boben	bobine	مقاره
boj'	aboyer	هاولامق
bol'	bouillir	قاینامق
bombon'	bonbon	شكرلمه
bon'	bon	ایی
bor'	percer	دلك
boraks'	borax	بوراقس معدن
bord'	bord, rivage	كنار
border'	border	پرواز كنار یاپمق
bors'	bourse	بورسه
bot'	botte	چیزمه
botel'	bouteille	شیشه
bov'	bœuf	اوكوز ، صیغیر
brak'	bras	قول
bram'	brême	چاپاق بالغی
bran'	son	كپك
branĉ'	branche	دال
brand'	eau-de-vie	راقی
brank'	branchies, ouïes	بالیق الات تنفسیه‌سی
brasik'	chou	لحنه
brav'	brave, solide	جسور ، یكیت

bret'	tablette	صچاق ، راف
brid'	bride	كم ، يولار
brik'	brique	طوغله
bril'	briller	پارلامق
briliant'	brillant	پرلانطه
brod'	broder	نقش ايشلهمك
brog'	échauder	خاشلامق
bronz'	bronze	تونج
bros'	brosse	فورچه
brov'	sourcil	قاش
bru'	faire du bruit	كورلدى ايتمك
brul'	brûler (être en feu)	يانمق ، طوتيشمق
brul'um'	inflammation	التهاب ، اشتعال
brun'	brun	اسمر
brust'	poitrine	كوكس
brut'	brute, bétail	حيوان
bub'	polisson	چاپقين
bubal'	buffle	مانده
buĉ'	tuer, assommer	كسمك ، اولديرمك
bud'	boutique	باراقه ، قولبه ؛ سركى
buf'	crapaud	قره قوربغه
bufed'	buffet	بوفه ، سفره دولابى
buk'	boucle	قوپچه
buked'	bouquet	دمت
bukl'	boucle	قيوريجق صاچ بوكومى
bul'	boule, motte	طوپ كولله
bulb'	oignon	صوغان
buljon'	bouillon	ات صويى

bulk'	pain blanc	خاص اکمکجق
burd'	bourdon	یبان آریسی
burĝ'	bourgeois	خواص طاقمی، اصناف، باشی بوزوق
burĝon'	bourgeon	طومورجق فلیز
buŝ'	bouche	آغز
buŝ'um	muselière	بورنصالق
buŝel'	boisseau	عتیق اولچك، کیله
buter'	beurre	تره‌یاغی
butik'	boutique	دکان
buton'	bouton	دوکمه
buton'um	boutonner	دوکمه‌لك، ایلیکله‌مك

C, Ĉ

ĉagren'	chagriner	محزون ایتمك
ĉam'	chamois	طاغ کچیسی
ĉambelan'	chambellan	مابینجی، قرنا
ĉambr'	chambre	اوطه
ĉampan'	champagne-(vin de)	شامپانیا
ĉan'	chien de fusil	طبانجه ، تفنك خروسی
ĉap'	bonnet	تاکیه. کلاه
ĉapel'	chapeau	شاپقه
ĉapitr'	chapitre	بحث ، باب ، فصل
ĉar	car, parce que	زیرا ، چونکه
ĉarlatan'	charlatan	شارلاتان، شقرباف
ĉarm'	charmant	دلبر
ĉarnir'	charnier	منتشه ، رزه
ĉarpent'	charpenter	طوغرامه ، چاتی طوغرامق

ĉarpent'ist'	charpentier	طوغرامه‌جی
ĉarpi'	charpie	یاره‌یه قونان تفتیك
ĉas'	chasser, (vénerie)	آولامق
ĉas'aĵ'	gibier	آوحیوانی، صید محصولی
ĉast'	chaste	پاکدامن
ĉe	chez	نزدینه، نزدنده
ced'	céder	تابع،تسلیم اولمق، برحقدن واز کچمك
cedr'	cèdre	سروی
ĉef'	principal	باشلیجه
cejan'	aubifoin, bluet	پیغمبر چیچکی
cel'	viser	نشان آلمق، کوزدیکمك
ĉel'	cellule	حجره
cement'	ciment, lut	خراسان، چمنتو
ĉemiz'	chemise	کوملك
ĉen'	chaîne	زنجیر
cent	cent	یوز
cerb'	cerveau	بین، دماغ
ĉeriz'	cerise	کراز
ĉerk'	cercueil	تابوت، صندوقه
ĉerp'	puiser	صوچکمك
cert'	certain	صحیح شبهه‌سز، محقق
cert'ig'	assurer	تأمین ایتمك
cerv'	cerf	کییك
nord'a cerv'	renne	ممالك شمالیه کییکی
ĉes'	cesser	تعطیل ایتمك
ceter'	autre (le reste)	دیکر
ĉeval'	cheval	بارکیر
ci	tu, toi,	سن
ci'a	ton, ta	سنك

ĉi	ce qui est le-plus près; ex.- **tiu** celui-là **tiu ĉi** celui-ci	اك مقارن اولانى افاده ايدر . مثلا: tiu اوبريكى tiuĉi شوبريكى
ĉia	chaque	هر نوع
ĉiam	toujours	هر وقت ، دائما
ĉie	partout	هر طرفده
ĉiel	de chaque (toute) manière	هر طرزدن ، هر وجهله
ĉiel′	ciel	سما ، كوك
ĉiel′ark′	arc-en-ciel	علائم سما
ĉiel′ir′	Ascension	حضرت عيسانك يوم عروجى ، صعود
ĉif′	froisser, chiffonner	بوروشديرمك
cifer′	chiffre	رقم ، شفره
cifer′plat′	cadran	ساعت مينه‌سى
ĉifon′	chiffon	پاچاورا ، قرپندى
cigar′	cigare	ياپراق سيغاره‌سى
cigared′	cigarette	كاغد سيغاره‌سى
cign′	cygne	قوغو قوشى
ĉikan′	cancaner	مزويرلك ايتمك ، تزويراتلى دعوالره كيرشمك
cikatr′	couture, cicatrice	ياره اثرى ، نشانه‌سى
cikoni′	cigogne	لكلك
cikori′	chicorée	هندبا
cim′	punaise	تخته بيتى ، تخته قوروسى
cimbal′	cymbale	زل
cinabr′	cinabre	زنجفره
cinam′	cannelle	دارچين
cindr′	cendre	كول

ĉio	tout	هپسی ، هرشیئی
cipres'	cyprès	سروی آغاجی
cir'	cirage	لوستره
ĉirkaŭ	autour de, environ	اطرافنه ، اطرافنده
ĉirkaŭ'aj'	alentours, environs	جواری ، اطرافی
ĉirkaŭ'i	entourer	قوشاتمق ، احاطه ایتمك
ĉirkaŭ'o	circuit, enceinte	دائره ، چوره
ĉirkaŭ'man'	bracelet	بیله‌زیك
ĉirkaŭ'pren'	embrasser	قوچاقلامق
ĉirkaŭ'skrib	circonscrire	تحدید ایتمك
cirkel'	cercle, compas	پرکار
cirkonstanc'	circonstance	احوال ، خصوص
cirkuler'	circulaire	تحریرات عمومیه
cit'	citer	ذکر ایتمك
citr'	cithare	کیتاره
citron'	citron	لیمون
ĉiu	chacun	هربری
ĉiu'j	tous	هپسی
civiliz'	civiliser	مدنیته قویمق ، تمدن ایتمك
ĉiz'	creuser avec le ciseau	حك ایتمك ، اویمق
ĉj'	après les 1—5 premières lettres d'un prénom masculin lui donne un caractère diminutif et caressant ex. **Miĥael'—Mi'ĉj'**	اسم حاصلری (۲-۵) حرفلردن صکره تحبیب تصغیر افاده ایدر. مثلا **michael'** میشل **mic'j'** میشل کوچك

ĉokolad'	chocolat	چقولاته
col'	pouce	قدم (پارمنی)
ĉu	est-ce que	عجبا ، می ؟ ادات استفهام

D

da	de (après les mots marqu. mesure, poids, nombre)	اولچی ، ثقلت و عدد کوسترن کلمه‌لردن صکره قونیلور مثلا **kilogramoda viando** بر کیلو غرام ات
daktil'	datte	خرما
dam'o'j	jeu de dames	دامه اویونی
damask'	damas	شام قماشی
danc'	danser	رقص ایتمك
dand'	petit-maître	سوسلو آدم، شیق
danĝer'	danger	تهلکه
dank'	remercier	تشکر ایتمك
dat'	date	تاریخ
dativ'	datif	مفعول الیه
datur'	datura	بوری چیچکی
daŭr'	durer	امتداد ایتمك
daŭr'ig'	continuer	دوام ایتمك
de	de	دن، نك
dec'	être dû, être convenable	مناسب اولمق ، یاقیشمق
decid'	décider	قرار ویرمك
Decembr'	Décembre	کانون اول
deĉifr'	déchiffrer	حل ایتمك

dedić'	vouer, dédier	اتحاف ، تبرع ایتمك
defend'	défendre	مدافعه ایتمك
degel'	dégeler (se)	اریتمك
degener'	dégénérer	اصل ونسلی تغیر ایتمك ، بوزولمق
degrad'	dégrader	رفع رتبه ایتمك ، تنزیل قیمت ایتمك
deĵor'	être de service	استخدام ایتمك
dek'	dix	اون
deklinaci'	décliner	تصریف ایتمك
dekliv'	déclivité	بایرلق ، مائللك
dekstr'	droit, droite	صاغ
mal'dekstr'	gauche	صول
delfen'	dauphin	یونس بالغی ، دلفین
delikat'	délicat	ظریف ، نازك
delir'	être en délire, rêver	صایقلامق
demand'	demander, questionner	سؤال ایتمك ، صورمق
demon'	démon	عفریت ، جن ، دیو ، شیطان
denar'	denier	اقچهٔ قدیم ، دینار ، سکه
dens'	épais, dense	صیق ، کثیف
dent'	dent	دیش
denunc'	denoncer	غمز ایتمك
deput'	députer	مبعوث تعیین ایتمك
des	d'autant plus	اولقدر زیاده
desegn'	dessiner	رسم ، ترسیم ایتمك
detal'	détaillé	مفصل
detru'	detruire	تخریب ، هدم ایتمك
dev'	devoir	مدیون ، مجبور اولمق ، وظیفه
dev'ig'	nécessiter	اجبار ایتمك
deviz'	devise	حکمیات ، رموزلی سوز
dezert'	désert	چول

ezir'	désirer	آرزو ایتمك
Di'	Dieu	الله
diabl'	diable	شیطان
diamant'	diamant	الماس
diboĉ'	débaucher, crapuler	آزدیرمق، حایلازلغه آلیشدیرمق، عشرت ، سفاهت ایتمك
didelf'	didelphe, philandre	قانغورو (برنوع حیوان)
difekt'	endommager détériorer	بوزمق ، اضرار ایتمك
diferenc'	différer (v. n.)	فرقلی اولمق
difin'	définir, déterminer	تحدید ، تعیین ایتمك
dig'	digue	صو بندی ، سد
digest'	digérer	هضم ایتمك
dik'	gros	قالین ، شیشمان ، ایری
dikt'	dicter	املا یازدیرمق
diligent'	diligent, assidu	سریع ، مداوم ، غیور
dimanĉ'	dimanche	بازار کونی
dir'	dire	سویلمك ، دیمك
direkt'	diriger	نظارت ، توجیه ایتمك
direkt'o	direction	جهت ، اداره ، مدیریت
direkt'il'o (de ŝip'o)	gouvernail	دومن ، سکان
dis'	marque division, dissémination ; ex. **ir'** aller—**dis'ir'** se séparer, aller chacun de son côté.	تفریق طاغیتمه انتشار علامتی مثلا: **ir'** کیتمك **dis'ir'** آیرلمق، مفارقت ایتمك
dis'ig'	séparer, désunir	آیرمق . افراز ایتمك

diskont'	escompter	اسقونطو ايتمك
dispon'	disposer	تخصيص ايتمك ، تصرف ايتمك
disput'	disputer	مجادله ايتمك
distil'	distiller	انبيقدن چكمك ، تقطير ايتمك
disting'	distinguer	تفريق ايتمك ، رتبه ويرمك
distr'	distraire	ذهنی اشغال ايتمك، فكرينی طاغتمق
distrikt'	district	قضا ، دائره ، سنجاق
diven'	deviner	فال آچمق
divers'	divers	مختلف ، متنوع
divid'	diviser, partager	تقسيم ايتمك
do	donc	بناءً عليه
dolĉ'	doux	طاتلی
dolor'	faire mal, causer de la douleur.	آجيمق
dom'	maison	خانه ، او
domaĝ'	dommage	ضرر ، زيان
domen'	domino	دومينو
don'	donner	ويرمك
al'don'	ajouter	علاوه ايتمك
donac'	faire cadeau, donner en présent	هديه ويرمك
dorlot'	gâter, dorloter	نازلی آليشديرمق
dorm'	dormir	اويومق
dorn'	épine	ديكن
dors'	dos	آرقه
dot'	doter	جهاز ويرمك
dot'o	dot	جهاز ، كابين
drak'	dragon	دراغو

drap'	drap	چوقه
drapir'	draper	اورتی ایله اورتمك
draŝ'	battre (le blé)	خرمن دوكمك
dres'	dresser	اطاعته آلمق ، ضبط ، غلبه ایتمك
drink'	boire, ivrogner	چوق ایچمك
drink'ej'	cabaret, taverne	میخانه
drog'	drogue	اجزای طبیه
dron'	se noyer	غرق اولمق ، بوغلمق
du	deux	ایکی
dub'	douter	تردد ، شبهه ایتمك
duk'	duc	دوق
dum	pendant, tandis que	أثناسنده ، ایکن ، وقتنده
dum'e	cependant	او أثناده ، مع مافیه
dung'	louer, embaucher	عمله استخدام ایتمك ، عمله‌یه ایش ویرمك
du'on'patr'	beau-père	قاین پدر

E

e	marque l'adverbe ; ex. **bon'e** bien	ظرف وصفی ادات وصفیه علامتی مثلا : **bon'e** ایی **sag'e** عاقلانه
eben'	égal (de même plan)	دوز
ebl'	possible; ex **kompren'** comprendre **kompren'ebl'** compréhensible	قابل ، ممکن . مثلا **kompren'** آكلامق **kompren'ebl** سهیل ، قابل فهم . آكلاشیلان

ebl'e	peut-être	محتمل، بلكه، احتمال كه
ebon'	ébène	آبانوس
ec'	marque la qualité (abstraitement); ex. **bon'** bon— **bon'ec'** bonté; **vir'** homme **vi-r'ec'** virilité	اوصاف علامتی (معنوی موهوم برصورتله) مثلا bon' ایی bon'ec' ایيلك vir' اركك vir'ec' اركككلك
ec'a	qualitatif	عنوانی صفتیله
eĉ	même (adv.) jusqu'à	بیله
edif'	édifier	تهذیب اخلاق ایتدیرمك
eduk'	élever (éducation)	تربیه ایتمك
edz'	mari, époux	زوج . قوجه
edz'iĝ'	se marier	تزوج ایتمك
edz'ec'	mariage	اولنمه ، تزوج ، ازدواج
efektiv'	effectif, réel	حقیقی
efik'	opérer, agir	تأثیر ایتمك
eg'	marque augmentation, plus haut degré; ex. **pord'** porte-**pord'eg'** grande porte **pet'** prier **pet'eg'** supplier	تكبر و مبالغه افاده ایدر مثلا . pord' قپو pord'eg' بیوك قپو pet' رجا ایتمك pet'eg' استرحام ایتمك ، یالوارمق .
egal'	égal, qui ne diffère pas	مساوی
eĥ'	écho	عكس صدا
ej'	marque le lieu spécialement affecté à...; ex. **preĝ'** prier — **preĝej'** église; **kuir** faire cuire— **kuir'ej'** cuisine	مكان علامتی . مثلا preĝ' دعا، عبادت ایتمك preĝ'ej' عبادتگاه kuir' پیشیرمك kuir'ej مطبخ

ek' -	indique une action qui commence ou qui est momentanée ex. **kant'** chanter **ekkant'** commencer à chanter; **kri'** crier **ek'kri'** s'écrier.	بر عملك مباشرتی ايله امتداد قليله‌يی ارائه‌ايدر مثلا : **kant'** تغنی ايتمك **ekkant'** تغنی ايتمكه باشلامق **kri'** باغيرمق **ekkri'** سس چيقارمق
eks'	qui fut, ex-	سابق ، اسبق
eskcelenc'	excellence	فضيلتمآب (بيوك رتبه)
ekscit'	exciter, émouvoir	باعث اولمق
ekskurs'	excursion	تحريك تماشا
eksped'	expédier	كوندرمك ، سوق ارسال ايتمك
eksplod'	faire explosion	پاطلامق ، اندفاع ، فوران ايتمك
ekspozici'	exposition	سركی
ekster	hors, en dehors de	طيشاری
eksterm'	exterminer	تخريب امحا ايتمك
ekstr'	extraordinaire extra-	فوق‌العاده
ekstrem'	extrême	صوك درجه
ekzamen'	éprouver, examiner	امتحان ايتمك
ekzekut'	exécuter	اعدام ايتمك (بر محكوم)
ekzempl'	exemple	مثال
ekzempler'	exemplaire	نسخه
ekzerc'	exercer	تمرين ، تعليم ايتمك
ekzil'	bannir, exiler	سورمك نفی ايتمك
ekzist'	exister	موجود اولمق

el	d'entre, é-, ex-	بیننده ، آره‌سنده ، خروج اداتی
elast'	élastique	الاستیکی
elefant'	éléphant	فیل
elekt'	choisir	انتخاب ایتمك
elokvent'	éloquent	فصیح ، بلیغ
em'	qui a le penchant, l'habitude; ex. **babil'** babiller — **babil'em'** babiller	مائل . ادات عادت . مثلا **babil'** : گوه‌زه‌لك ایتمك **babil'em** کوه‌زه (عادت ایدن)
emajl'	email	مینه، مجموعهٔ الوان
embaras'	embaras	مانع ، انكل ، بلا
embri'	embryon	جنین ، رشیم
embusk'	embuscade	پوصو
eminent'	éminent	عالی ، مهم ، فضیلتلی
en	en, dans	ایچریسنده ، ده
enigm'	énigme	معما ، بیلمجه، لغز
entrepren'	entrependre	تشبث ، تعهد ایتمك
entuziasm'	enthousiasme	هیجان
enu'	s'ennuyer	اوصانمق ، جانی صیقلمق
envi'	envier	حسد ایتمك
episkop'	évêque	پیسقپوس، دسپوت
ĉef'episkop'	archevêque	باش دسپوت
epok'	époque	تاریخ ، دور
epolet'	épaulette	آپولت ، اوموزلق
er'	marque l'unité ex. **sabl'** sable **sabl'er'** un grain de sable	عنصر ، مجموعك فردی علامتی ، ادات قطعه . مثلا **sabl'** قوم **sabl'er'** قوم دانه‌سی .
erar'	errer	آواره گزمك ، خطا ایتمك
erinac'	hérisson	كرپی

ermen'	hermine	قاقم (حيوان)
ermit'	ermite, solitaire	منزوی زاهد ، خلوتنشين
erp'	herser	تارلهده سورکی سورمك
eŝafod'	échafaud	دار آغاجی
escept'	excepter	مستثنا طوتمق ، استثنا ايتمك
esenc'	être, essence	اصل ، اساس ، خلاصه
eskadr'	escadre	دونغا
esper'	espérer	اميد ايتمك
mal'esper'	désespérer	اميدی قطع ايتمك ، مأيوس اولمق
esplor'	explorer, rechercher	آرامق، تجسس ايتمك ، کشف و تحری ايتمك
esprim'	exprimer	افاده وبيان تعبير ايتمك
est'	être (verbe)	اولمق
estim'	estimer	اعتبار وحرمت ايتمك
esting'	éteindre	سوندرمك
estr'	chef ; ex. **ŝip'** navire — **ŝip' estr'** capitaine	رئيس مثلا **ŝip'** گمی **ŝip'estr'** قپودان
estr'ar'	gouvernement	هيئت اداره
et'	marque diminution, décroissance; ex. **mur'** mur **mur' et'** petit mur ; **rid'** rire **rid'et'** sourire	تناقص ، قلت ، تصغير اداتيدر . مثلا **mur'** ديوار **mur'et'** ديوارجق **rid'** گولمك **rid'et'** گولمسهمك ، تبسم ايتمك
etaĝ'	étage	بنا قاتی
etat'	état	ليسته ، جدول ، فهرست
etend'	étendre	يايمق ، توسيع ايتمك ، سرمك
eter'	éther	اثر ، روح
etern'	éternel	ابدی ، دائم ، مؤبد
evit'	éviter	اجتناب ، احتراز ايتمك
ezok'	brochet	طورنه بالغی

F

fab'	fève	بقله
fabel'	conte	حکایه ، مصال، قصه
fabl'	fable	کولنجلی حکایه ، افسانه
fabrik'	fabrique	فابریقا
facet'	facette	فاسته
facil'	facile	قولای
faden'	fil	ایپلك
metal'faden'	fil de métal	تل
fag'	hètre	قاین آغاجی ، آق کورکن
fajenc'	faïence	چینی ، فغفور
fajf'	siffler	ایصلق چالمق
fajl'	limer	اکه‌لمك تورپولمك
fajr'	feu	آتش
fak'	compartiment branche	شعبه ، حجره ، بولمه ، قماره ، قسم
faktur'	facture	فاطوره
fal'	tomber	دوشمك
fal'et'	broncher	آیاغی سورچمك
falbal'	falbala	فستان پلیسه‌سی
falĉ'	faucher	اوراق ایله بیچمك
falĉ'il'	faux	اوراق
fald'	plier	بوکمك ، قاتلامق
falk	faucon	شاهین ، طوغان
fals'	falsifier	ساخته‌کارلق ایتمك
fam'	bruit	کورلتی ، شهرت
famili'	famille	فاملیا ، عائله
fand'	fondre	اریمك

fanfaron'	se vanter faire le glorieux	كوكنمك ، تفاخر ايتمك ، چالم كوسترمك
fantom'	spectre, fantôme	خيال ، وهم باطل ، طيف
far'	faire	ياپمق ، ايتمك
far'iĝ'	devenir (se faire	منقلب اولمق ، بر حاله وارمق
faring'	pharynx	غيرتلاق ، بوغاز
farm'	affermer	ايجار ، التزام ايتمك
fart'	se porter (santé)	صحتده بولنمق
fart'o	état	حال صحت ، كيف
farun'	farine	اون
fask'	touffe, faisceau	دمت ، دسته
fason'	façon	طرز ياپيليش ، ايشلمه ، يچم اعماليه
fast'	jeûner	اوروج طوتمق
faŭk'	gueule	فم ، آغز
fav'	teigne	كووه ، كل
favor'	favorable	مساعد ، موافق
fazan'	faisan	سوكلون (قوش)
fe'in'	fée	پری
febr'	fièvre	صيتمه
Februar'	Février	شباط
feĉ'	lie	طورتی ، رسوب
fel'	peau, fourrure	د ی ، كورك ، جلد
feliĉ'	heureux	مسعود ، بختيار
felt'	feutre	كچه ، عبا
femur'	haut de la cuisse	بوت ، اويلق
fend'	fendre	يارمق

fenestr'	fenêtre	پنجره
fenkol'	fenouil	رازیانه (نبات)
fer'	fer	دمیر
fer'voj'	chemin de fer	دمیر یولی ، شمندوفر
ferdek'	pont, tillac	کوکرته
ferm'	fermer	قپامق
mal'ferm'	ouvrir	آچمق
ferment'	fermenter	مایه‌لنمق ، اختمار ایتمك
fervor'	zèle, ferveur	غیرت ، حمیت ، شوق ، گرمی
fest'	fêter	یورطی طوتمق
festen'	banqueter	ضیافت ویرمك ، برضیافته اشتراك ایتمك
fianĉ'	fiancé	نشانلی ، نامزد
fibr'	fibre	لیف
fid'	se fier	امنیت ایتمك
fidel'	fidèle	صادق
fier'	fier, orgueilleux	کبرلی ، متکبر
fig'	figue	انجیر
figur'	figurer	تصویر ایتمك ، شکل ویرمك
fil'	fils	اوغل
filik'	fougère	اکرلتی اوتی
filtr'	couler, filtrer	سوزمك
fin'	finir	بتیرمك
fingr'	doigt	پارمق
firm'	ferme, compacte	ثابت ، طیانقلی ، صیق ، قوی
firm'o	raison (de commerce), enseigne	تجارتخانه ، بر شرکتك عنوان مشارکتی
fiŝ'	poisson	بالیق

fiŝ'ole'	huile de poisson	بالیق یاغی
fistul'	fistule	فیستوله (خسته‌لق)
flag'	bannièrə	سنجاق ، بایراق
flam'	flamme	علو ، شعله
flan'	flan	معدن صفحه‌سی ، مدالیه‌طاسلاغی
flanel'	flanelle	فانیله
flank'	côté	یان ، طرف
flar'	flairer, sentir	حس ایتمك ، قوقو آلمق
flat'	flatter	مداهنه ایتمك ، اوومق
flav'	jaune	صاری
fleg'	soigner	اهتمام ایتمك
flegm'	flegme	سکونت
fleks'	fléchir, ployer	اکمك ، بوكمك
flik'	rapiécer, refaire	تعمیر ایتمك ، یامه‌لامق
flirt'	voltiger, voleter	اوچوشمق
flok'	flocon	طوب ، یوماق
flor'	fleurir	چیچك آچمق
flor'o	fleur	چیچك
flos'	radeau, flottage	صال
flu'	couler	آقمق
de'flu'il'	rigole, égout cannelure	صو یولی
flug'	voler (avec des ailes)	اوچمق
flug'il'	aile	قناد
fluid'	liquide	مایع
flut'	flûte	دودوك ، فلاوته
foir'	foire	پنایر ، پازار

foj'	fois	دفعه، كره
fojn'	foin	قورى اوت ، صمان
fok'	chien de mer phoque	آيى ، فوق باليغى
fokus'	foyer	بردوربين عدسه‌سنك و يا جامنك محركى
foli'	feuille	ياپراق ورق
fond'	fonder	تأسيس ايتمك
font'	source	منبع ، پیکار
fontan'	fontaine (jaillissante)	چشمه
for	loin, hors	اوزاق ، خارج ، ديشارى
forĝ'	forger	دمير دوكمك
forges'	oublier	اونوتمق
fork'	fourchette	چاتال ، يمك چاتالى
form'	forme	شكل ، صورت
formik'	fourmi	قارنجه
forn'	fourneau, poêle, four	فرون ، صوبا
for'permes'	donner congé	طرد ، اذن ويرمك
fort'	fort	قوتلى
fortepian'	clavecin	پيانو
fortik'	solide, robuste	دينج ، قاتى ، صاغلام
fortik'aj'	forteresse	قلعه ، استحكام
fos'	creuser	حفر ايتمك ، قازمق
fos'il'	bèche	باغچه بلى ، كوره‌ك
fosfor'	phosphore	فوسفور
fost'	poteau	ديرك
frag'	fraise	چيلك
fragment'	fragment	قطعه ، پارچه

fraj'	frai (des poissons)	بالق يمورطه‌سی
frak'	frac	فراق ، پاپاس البسه‌سی، قویروقلی سترہ
frakas'	broyer, écraser	قیرمق ، خردوخاش ایتمك
fraksen'	frêne	دیش بوداق آغاجی
framason'	franc-maçon	فارماسـون
framb'	framboise	جیلك
frand'	goûter par friandise	طاتلی‌یی طاتمق
franĝ'	frange	صاچاق ، پوسكل
frangol'	bourdaine	آق دیكن
frap'	frapper	وورمق
frat'	frère	قرداش ، برادر
fraŭl'	homme non marié	بكار
fraŭl'in'	demoiselle mademoiselle	خانم قیز ، مادموازل
fremd'	étranger	یبانجی
frenez'	fou	دلی
freŝ'	frais, récent	مجدد ، تازه ، مؤخر
fring'	pinson	اسپنوز قوشی
fringel'	serin (oiseau	قناریه قوشی
fripon'	fripon, coquin	حیله‌كار ، دولاندیریجی
friz'	friser	قیویرمق
fromaĝ'	fromage	قاشقوال پینیری
front'	front	بر بنانك اوكی طرفی
frost'	gelée	انجماد ، طون
frot'	frotter	اوغه‌لامق ، سورتمك
fru'	de bonne heure	ایركن

frugileg′	freux, grolle	آلا قارغه ، کستانه قارغه
frukt′	fruit	میوه
frunt′	front	آلین
ftiz′	phtisie	ورم خسته‌لغی
fulg′	suie	قوروم ، ایس
fulm′	éclair	شمشك
fum′	fumée	دومان
fum′i	fumer	سیغاره ایچمك
fund′	fond	دیب
fundament′	fondement	تمل اساس
funebr′	deuil	ماتم
funebr′a	funèbre	ماتمه متعلق ، ماتملی
funel′	entonnoir	خونو
fung′	champignon	منطار
funt′	livre	لیبرا ، لیرا
furaĝ′	fourrage	یم ، اوتلق
furioz′	furieux	سوب مهور، شدتلی، حدتلی اوفكه‌لی
furunk′	furoncle	قان چبانی
fuŝ′	bousiller	برشیئی قبا ، دقتسز یاپمق
fusten′	futaine	دیمی بزی ، قماش
fut′	pied (mesure)	قدم (بر نوع اولچی)

G, Ĝ

gad′	merluche	طوزسز قورو مورینه بالیغی برجنس اشك بالیغی
gaj′	gai	کیفلی شن ، فرح
gajl′	noix de galle	مازی

gajn′	gagner	قازانمق
gal′	bile	صرار ، صفرا
galanteri′	nippes	البسه ، فروشات ، پرستی
galeri′	galerie	قوغوش . دهليز، اوزون و دار ديوان خانه
galon′	galon	غالون ، شريت
galoŝ′	galoche	قالوچ
gam′	gamme	موزيقه‌نك يدی صداسی
gamaŝ′	guêtre	توزلق ، قالچين
gant′	gant	الديون
garanti′	garantir	رهن ، كفالت ايتمك ، كفيل اولمق
garanti′aĵ′	gage	كفالت ، تأمينات
garanti′ul′	otage	فديه ، رهن ، تأمينات مقامنده دشمندن آلنان شخص
garb′	gerbe	دمت
gard′	garder (prendre soin)	وقايه محافظه ايتمك
ĝarden′	jardin	باغچه
gargar′	rincer	غرغره ايتمك ، چالقالامق
gas′	gaz	غاز
gast′	hôte	مسافر
gazel′	gazelle	غازل
gazet′	gazette	غزته
ge′	les deux sexes réunis; exem. **patr′** père — **ge′patr′o′j** les parents (père mère)	ایکی کیفیتك اجتماعی، ایکی جنسیتك برلشمه‌سی مثلا **patr′** پدر **ge′patr′oj** پدر و والده .
gelaten′	gélatine	جلاتين
ĝem′	gémir	فغان ايتمك
ĝen′	gêner, serrer	صيقمق ، صيقندی ويرمك

generaci'	génération	معاصرين ، ابنای زمان
genetiv'	génitif	مضاف اليه
genot'	genet, genette	مسك كديسی ، كوجوك فاره
gent'	race	قبيله ، عشيرت
ĝentil'	gentil, poli	نازك ، تربيه‌لی
genu'	genou	دیز
ĝerm'	germe	فيليز
gest'	geste	غمزه ، اثنای افاده‌ده و يا شرقی سويلركن ال و قول و سائره اعضا ايله اولنان حركت
ĝi	cela, il, elle	بو ، شو ، او
ĝib'	bosse	حدبه ، اوركوج ، قنبورلق
gips'	plâtre	جبس ، الچی
ĝiraf'	giraffe	زرافه
ĝis	jusqu'à, jusqu'à ce que	يه‌قدر
gitar'	guitare	عود ، كيتاره
glaci'	glace	بوز
glaci'aĵ'	glaces	دوندرمه
glad'	repasser (du linge)	اوتوله‌مك
glan'	gland	ميشه قوزاغی
gland'	glande, glandule	بز ، اور
glas'	verre (à boire)	بارداق ، قدح ، قوبا
glat'	uni, lisse	پرداختلی ، دوز
glav'	glaive, épée	قليچ ، سيف
glim'	mica	ميقا
glit'	glisser	قايمق (قيزاقله)
glit'il'	patin	آياق قيزاغی
glit'vetur'il'	traineau	قيزاق

glob′	boule, globe	کره ، طوپ ، یوارلاق
glor′	glorifier	عزتلمك
glu′	coller	یاپیشدیرمق
glut′	avaler, engloutir	یوتمق
gobi′	goujon	طاتلی صو قیا بالغی
ĝoj′	se réjouir	مسرور اولمق ، سوینمك
golf′	baie	کورفز ، مدخل
gorĝ′	gorge, gosier	عنق ، کردان
graci′	délié	نحیف ، ادالی ، لطیف
grad′	degré	درجه ، رتبه ، صنف
graf′	comte	قونت
grajn′	grain, pépin	جکردك
gramatik′	grammaire	صرف ، بر لسان صرفی
granat′	grenade	نار ، رمان
grand	grand	بیوك
grand′anim′	magnanime	عالی همتلی ، عالیجناب
granit′	granit	غرانیت طاش
gras′	graisse	ات یاغی
grat′	gratter	قاشیمق ، طیرمالامق
gratul′	féliciter	تبریك ایتمك
grav′	grave	اهمیتلی ، مهم
graved′	enceinte, grosse	کبه ، حامله
gravur′	graver	حك ایتمك
gren′	blé	بغدای
gren′ej′	grenier	انبار
grenad′	grenade	نارشکلنده کوچك خمبره ، بومبا
gri′	gruau	بولغور ، ایرمیك
grifel′	burin, style	طاش قلم

gril'	grillon	جیرلاق
grimac'	grimace	صورت آصمه، آغز اگریلکی
grinc'	grincer	غیجبرداتمق ، غجیردامق
griz'	gris	کول رنکی
gros'	groseille à maquereau	فرنك اوزومی
groŝ'	gros	اوزان عتیقه درهمی
grot'	grotte	مغاره
gru'	grue (oiseau)	طورنه قوشی
grup'	groupe	جماعت
ĝu'	jouir, prendre	خوشلانمق ، محظوظ اولمق
gudr'	goudron	قطران
guf'	grand-duc	بوهو قوشی
gum'	gomme	صمغ
gurd'	orgue de Barbarie	لاترنه دینلن معروف چالغی
gust'	goût	لذت
gust'um'	goûter, essayer	طاتمق
ĝust'	juste, correct	اکسیکسز ، تمام ، تام
gut'	dégoutter	طاملامق
gut'o	goutte	طامله
guvern'	gouverner	اداره ایتمك
gvardi'	garde	مفرزه ، قره‌قول
gvid'	guider	رهبرلك ایتمك، ارائه طریق ایتمك

H, Ĥ

ha !	ah !	ها ، آح
hajl'	grêle	طولو

hak'	hacher, abattre	قییمق ، بالطه ایله کسمك
hak'il'	hache	بالطه
hal'	halle	بازار یری ، قپان
haladz'	exhalaison mauvaise	فنا قوقو
halt'	s'arrêter	طورمق، توقف ایتمك
hamstr'	hamster	شمالك بر نوع طاغ فاره‌سی
ĥaos'	chaos	هرج ومرج
har'	cheveu	صاچ
har'ar'	perruque	اصاچ ، پروقه
har'eg'	soie de cochon	ازون صاچ
har'lig'	tresse de cheveux	اورکو
hard'	endurcir	زحمته ، اذیته آلیشدیرمق
haring'	hareng	رینغا ، توتون بالغی
harp'	harpe	هارپ نامنده بر نوع چالغی
haŭt'	peau	جلد ، دری
hav'	avoir	مالك اولمق
haven'	port, hâvre	لیمان
heder'	lierre	صارماشیق
hejm'	maison, patrie	خانه ، او ، مسقط الرأس
hejt'	chauffer, faire du feu	صیجاق ایتمك ، قیزدیرمق
hel'	clair (qui n'est pas obscur)	آیدینلق ، پارلاق
help'	aider	یاردم ، معاونت ایتمك
mal'help'	déranger, empêcher	راحتسز ایتمك ، تعجیز ، منع ایتمك
ĥemi'	chimie	علم کیمیا
hepat'	foie	جگر

herb'	herbe	اوت ، چایر
herb'ej'	pré, prairie	اوتلاق
hered'	hériter	میراث یمك، آلمق، وارث اولمق
herez'	hérésie	رافضلك
herni'	hernie	فتیق ، قاسیق یاریغی
hero'	héros	قهرمان
hidrarg'.	vif-argent, mercure	جیوا
hidrogen'	hydrogène	ایدروژن ، مولدالماء
hieraŭ	hier	دون
ĥimer'	chimère	خیالات
hipokrit'	faire l'hypocrite	صاتیلق ایتمك
hirud'	sangsue	سلوك
hirund'	hirondelle	قیرلانغج
hiskiam'	jusquiame	بالك اوتی
histori'	histoire	تاریخ
histrik'	porc-épic, hérisson	بیوك كرپی
ho !	oh !	اوح
hodiaŭ	aujourd'hui	بوكون
hok'	crochet	چنكل
fiŝ'hok'	hameçon	اولطه ایكنه‌سی
pord'hok'	gond (d'une porte)	قپو و سائره رزه‌سی
ĥoler'	choléra	قولرا علتی
hom'	homme	انسان ، آدم
honest'	honnête	ناموسلی
honor'	honorer	حرمت ورعایت ایتمك ، تعظیم ایتمك
honor'o	honneur	رعایت ، عرض
hont'	avoir honte	اوتانمق

hor'	heure	ساعت
ĥor'	chœur	بر قاچ كيشى طرفندن بردن سويلنيلن شرقى ، فصل
horde'	orge	آرپه
horizontal'	horizontal	افقى
horloĝ'	horloge, montre	چالار ساعت ، بيوك ساعت
hortulan'	ortolan	يلوه قوشى
hosti'	hostie	باپاسك كليساده دعا اثناسنده كسوب طاغتديغى يامى
hotel'	hôtel	اوتل ، خان
huf'	sabot, corne	حيوان طرناغى
humil'	humble	متواضع ، كبرسز ، كوكلسز
humor'	humeur (caractère)	مزاج ، كيف ، نشئه
hund'	chien	كوپك
husar'	houssard	مجار سواريسى
huz'	grand esturgeon	بيوك مرسين بالغى

I

	marque l'infinitif; ex. **laŭd'i** louer	مصدر علامتى . مثلا : laud'i مدح ايتمك
ia	quelconque, quelque	بر نوع
ial	pour une raison quelconque	برسبب ايچون ، برعلتدن طولايى
iam	jamais, un jour	بر وقت ، بر كون
ibis'	ibis	قره لكلك

id'	enfant, descendant ; ex. **bov'** bœuf — **bov'id'** veau ; **Izrael'** Israël-- **Israel'id'** Israëlite	یاورو ، طفیل ، اولاد . مثلا **bov'** اوکوز **bov'id'** طانه ، بوزاغی **Izrael'** اسرائیل **Izrael'id'** بنی اسرائیل
idili'	idylle	منظومه ، شعر
idol'	idole	معبود اتخاذ اولنان تصویر و یا هیکل ، پت
ie	quelque part	بر طرفده
iel	d'une manière quelconque	بروجهله ، برصورتله
ies	de quelqu'un	برینه عائد ، برینك
ig'	faire; ex. **pur'** pur, propre — **pur'ig'** nettoyer **mort'** mourir —**mort'ig'** tuer (foire mourir)	ایتدیرمك ، حاله کتیرمك ، تعدیه اداتیدر. مثلا **pur'** تمیز **pur'ig'** تمیزلمك **mort'** اولمك **mort'ig'** اولدیرمك
iĝ'	se faire, devenir...; ex. **pal'** pàle — **pal'iĝ'** pàlir; **sid'** être assis — **sid'iĝ'** s'asseoir	انقلاب اداتیدر . منقلب اولمق مثلا : **pal'** صاری **pal'iĝ'** صاری‌یه منقلب اولمق **sid'** اوطورمش اولمق **sid'iĝ'** اوتورمق
iĥtiokol'	colle de poisson	بالق طوتقالی
il'	instrument; ex. **tond'** tondre - **tond'il'** ciseaux ; **paf'** tirer (coup de feu)-**paf'il'** fusil	آلت مثلا : **tond'** کسمك قیرقمق **tond'il'** مقراص **paf'** آتش اتمك **paf'il'** سلاح ، توفنك
ili	ils, elles	آنلر
ili'a	leur	اونلرك ، آنلرکی
ilumin'	illuminer	قندیل ایله طوناتمق ، تنویر ایتمك

imag'	imaginer	تصور و تخیل ایتمك
imit'	imiter	امتثال ، تقلید ایتمك
imperi'	empire	ایمپراطورلق
impres'	impression	تأثیر
implik'	impliquer, empêtrer	بولاشدیرمق ، اتهام ایتدیرمك
in'	marque le féminin; ex. **patr'** père — **patr'in'** mère	مؤنث علامتی . مثلا patr' پدر patr'in' والده
incit'	agacer, irriter	قیزدرمق ، حدته کتیرمك
ind'	mérite, qui mérite, qui est digne de; ex. **laŭd'** louange — **laŭd'ind'** digne de louange	شایان ، شایسته ، مستحق لایق . مثلا laŭd' مدح ایتمك laŭd'ind' مدحه شایان
indiferent'	indifférent	بی طرف
indign'	s'indigner	اوفكه‌لنمك ، غضبلنمق
indulg'	épargner	قصورلری باغشلامق
industri'	industrie	دارالصنعت
infan'	enfant	چوجق
infekt'	infecter	تعفن ایتدیرمك
infer'	enfer	جهنم
influ'	influer	اجرای نفوذ ایلمك
infuz'	infuser	بر نبات وسائره‌نی خلاصه‌سنی آلمق اوزره صویك ایچریسنده براقمق
ing'	marque l'objet dans lequel se met, ou mieux s'introduit; ex. **kandel'** chandelle — **kandel'ing'** chandelier **plum'** plume — **plum'ing'** portplume	ـندیسنه قسماً برشی داخل اولان آلتی افاده ایدر . مثلا kandel' (موم ، شمع) kandel'ing (شمعدان) plum' (قلم) plum'ing' (قلم صابی)

ingven'	aine	قاصيق
inĝenier'	ingénieur	مهندس
iniciat'	causer, engager	مسابقت ایتمك ، موجب اولمق
ink'	encre	مركب
inklin'	enclin	میلی اولان . مائل
inokul'	inoculer	آشیلامق
insekt'	insecte	حشرات ، بوجك
insid'	tendre des pièges	فاق قورمق
insign'	armes, armoiries	اصالت ارمه‌لری
inspir'	inspirer	وحی والهام ربانی‌یه مظهر اولمق
instig'	instiguer	تشویق ایتمك ، تحریك واغوا ایتمك
institut'	institut	دارالفنون
instru'	instruire, enseigner	اوکرتمك ، تعلیم تدریس ایتمك
instrukci'	instruction	تعلیمات
insul'	île	جزیره ، آطه
insult'	injurier	تحقیر و اخلال ناموس ایتمك ناموسه طوقنمق
int'	marque le participe passé du verbe actif; ex. **far'** faire **far'int'** ayant fait	ماضی اسم فاعل علامتی : مثلا **far'** یاپمق **far'int** یاپمش اولان
intenc'	se proposer de	قصد و نیت ایتمك
inter	entre, parmi	آره‌ده ، آره‌سنده
interes'	intéresser	نظر دقت ورغبتی جلب ایتمك
interjekci'	interjection	حرف ندا

intern′	intérieur, dedans	ایچری ، داخلی
interpunkci′	ponctuation	نقطه‌لامه
intest′	intestin	باغرصاق
intim′	intime	محرم وتکلیفسز دوست
intrig′	intriguer	حیل و دسایس قورمق
invit′	inviter	دعوی ایتمك
intermit′	omettre, interrompre	نوبت یاپمق ، قطع ایتمك
io	quelque chose	بر شی ، بعض شیٔ
iom	un peu, quelque peu de	بر آز ، بر مقدار
ir′	aller	کیتمك
ir′il′	échasse	یوکسك یورومکه مخصوص آیاقلق
is	marque le passé ex. **far′** faire — **mifar′is** je faisais, j'ai fait etc.	ماضی علامتی . مثلا **far′** یاپمق **mi far′is** یاپدم یاپیوردم
ist′	marque la profession ; ex. **bot′** botte — **bot′ist′** bottier; **mar′** mer - **mar′ist′** marin	صنعت و مسلك علامتی . مثلا : **bot′** چیزمه **bot′ist′** چیزمه‌جی **mar′** دکز **mar′ist′** طائفه
it′	marque le participe passé passif ; ex. **far′** faire - **far′it′** fait (qu'on a fait), ayant été fait	ماضی اسم مفعول علامتی مثلا : **far′** یاپمق **far′it′** یاپلمش اولان
iu	quelqu'un	بریسی
izol′	isoler	آیرمق ، تفرید ایتمك ، براقمق

J, Ĵ

J	marque le pluriel; ex. **hom'o** homme-**hom'o'j** hommes	جمع اداتیدر . مثلا hom'o آدم hom'o'j آدملر
ja	en effet, de fait, donc, n'est-ce pas	فی الحقیقه
jak'	veste	قیصه سترە
ĵaluz'	jaloux	قیصقانج
jam	déjà	هنوز ، همان ، ایمدی
Januar'	Janvier	کانون ثانی
jar'	année	سنه ، ییل
jasmen	jasmin	یاسمین چیچکی
ĵaŭd'	jeudi	پنجشنبه
je	se traduit par différentes prépositions ; sa signification est toujours aisément suggérée par le sens de la phrase	حرف جر عمومی معنیٔ مختلفەدە مستعمل در
jen	voilà, voici	ایشتە
jen—jen	tantôt—tantôt	بعض دفعه
jes	oui	اوت
jes'ig'	confirmer	تصدیق ایتمك
ĵet'	jeter	آتمق
ĵongl'	bouffonner	حقەبازلق ایتمك
ju—des	plus—plus	دها ...... دها زیاده
jug'	joug	بیوندروق

juĝ'	juger	حکم، استنطاق ایتمك
jugland'	noix	جویز
juk'	démanger	قاشینمق ، کیدیشمك
Juli'	Juillet	تموز
jun'	jeune	کنج
jung'	atteler	حیوانلری آرابه‌یه و یاخود صبانه قوشمق
Juni'	Juin	حزیران
juniper'	genevrier, genièvre	آردج آغاجی
ĵup'	jupe, jupon	فستان، اتکلکی
ĵur'	jurer	یمین ایتمك
ĵus	justement, à l'instant	شمدیجك ، آنده
just'	juste	عادل ، حقانیتلی
ĵuvel'	bijou	جوهر ، مجوهر

K

kaĉ'	gâchis	لاپه ، بولاماج
kadr'	cadre	لوحه چرچیوه‌سی
kaduk'	caduc, périssable	ویران ، فانی
kaf'	café	قهوه
kaĝ'	cage	قفس
kahel'	carreau	دوشمه طوغله
kaj	et	و ، ایله ، هم
kajer'	cahier	دفتر
kajut'	cahute	کوچك اوطه ، قاره

kal'	cor (aux pieds)	آیاق ناصوری
kaldron'	chaudron	کوچوك قزغان ، بیوك تنجره
kaleŝ'	carosse, calèche	قاروچه
kalfatr'	calfater	قلفات ایتمك، قلفاتلمق
kalik	coupe, calice	قوپه ، کاسه ، قدح
kalk'	chaux	کیرچ
kalikot'	calicot	خاصه دینلن بز
kalkan'	talon (du pied)	طبان
kalkul'	compter	صایمق ، حساب ایتمك
kalson'	caleçons	ایچ طونی
kalumni'	calomnier	افترا ایتمك
kambi'	lettre de change	پولیچه ، حواله نامه ابرازنده بر مبلغ تأدیه ایدیله جك مکتوب
kamel'	chameau	دوه
kamen'	cheminée	اوجاق
kamen'tub'	cheminée	باجه ، بورو
kamer'	chambre	پنجره سز کچوك اوطه
kamfor'	camphre	قامفورا
kamizol'	camisole	منتان
kamlot'	camelot	اوفق تفك وعادی شیلر صاتیجیسی
kamomil'	camomille	پاپادیه چیچکی
kamp'	champ, campagne	تارلا ، میدان
kan'	roseau, canne	قامش
kanab'	chanvre	کنویر
kanajl'	canaille	تربیه سز
kanap'	canapé	قاناپه
kanari'	canari, serin	قناریه
kancelari'	chancellerie	قنچلاریا ، مهردار

kancelier'	chancelier	قنچلار
kand'	candi (sucre)	قند ، نبات شکر
kandel'	chandelle	موم
kankr'	écrevisse	ینکیج ، برج سرطان
kant'	chanter	تغنی ایتمك
kantarid'	cantharide	قودوز بوجکی
kantor'	chantre	مغنی ، تغنی ایدن
kanvas'	canevas	قناویچه
kap'	tête	باش
kapabl'	capable, apte	درایتلی ، مقتدر ، مستعد
kapel'	chapelle	کچوك کلیسا
kapitan'	capitaine	یوز باشی
kapitel'	chapiteau	ستون باشی
kapitulac'	capituler	تسلیم اولمق
kapon'	chapon	املیق خروس
kapor'	câpre	شفلح یاخود کبره آغاجنك غنجه‌سی که طورشیسی اولور
kapot'	capote	قابوت ، قادین مانتوسی
kapr'	bouc	کچینك ارککی ، تکه ، ارکج
kapreol'	chevreuil	قراجه
kapric'	caprice	هوس ، هرجایی‌لك
kapsul'	capsule	قابسول
kapt'	attraper	قاپمق ، یقالامق ، طوتمق
kapt'il'	piège	قپان ، طوزاق
kapucen'	capucin	پاپاس ، راهب
kapuĉ'	capuce, capuchon	بعض راهبلرك کیدکلری ، سیوری باشلق ، قوقولته ، سرپوش
kar'	cher	بهالی ، عزیز ، سوکیلی
karaben'	carabine	قرابینه
karaf'	carafe	صراحی ، قرافه

karakter'	caractère	خوى ، طبيعت
karas'	carassin (poisson)	بر نوع بالق
karb'	charbon	كمور
kard'	chardon	دوه ديكنى
kardel'	chardonneret	سقا قوشى
kares'	caresser	اوخشامق
kariofil'	girofle (clou de)	قرانفيل
karmin'	carmin	لعل ، برنوع قرمزى بويا
karnaval'	carnaval	قارناوال ، آپوقريا
karo'	carreau (carte)	اسقامبيلده اوريا
karob'	caroube	كچى بوينوزى ، خروب
karot'	corotte	هاوچ
karp'	carpe (poisson)	سازان بالغى
karpen'	charme	كوركن آغاجى
kart'	carte	قارت ، كاغد
kartav'	grasseyer	كه كه لمك ، پلتك سويلمك
kartilag'	cartilage	قفرداق غضروف
kartoĉ	cartouche	فشنك ، خرتوج
karton'	carton	قارطون ، مقوه
karusel'	carrousel	قوشو اويونى ، جنديلك
kas'	caisse	قاصه
kaŝ'	cacher	صاقلامق
kaserol'	casserole	قولپلى تنجره
kask'	casque	باش زرهى ، تيمور باشلق
kaŝtan'	châtaigne	كستانه
kastel'	château	قصر ، كوشك ، سراى
kastor'	castor	قوندوز ، قاستور، صوكوپكى

kastr'	châtrer	حیوانك خایه‌لرینی چیقارمق، ایکدیش ایتمك
kat'	chat	کدی
kataplasm'	cataplasme	قاتاپلازم ، لاپه
katar'	catarrhe	نزله
katarakt'	cataracte (yeux)	کوز خسته‌لغی ، کوز پرده‌سی
katen'	chaîne	زنجیر
katun'	toile de coton	پاموق بزی
kaŭteriz'	cautériser	یاقی یاپیشدیرمق
kaŭz'	causer	موجب اولمق
kaŭz'o	cause	سبب
kav'	creux, fosse	اویوقلق ، چقور
kavalir'	chevalier	شوالیه ، اصلزاده
kavern'	caverne	مغاره
kaviar'	caviar	هاویار
kaz'	cas	احوال اسمك هر بری . صیغه
kaze'	fromage à la pie	بیاض پینیر
ke	que	که
kegl'	quille	رومباله اویونی ، چلیك چوماق اویونی
kel'	cave (la)	بودروم ، مخزن
kelk'	quelque	بر قاچ
kelner'	garçon	خدمتجی ، غارصون
ken'	bois résineux	چیرا
ker'	cœur	اسقامبیلده قوپه
kern'	noyau	چکردك
kerub'	chérubin	کروبیون ، ملك
kest'	caisse, coffre	قصه ، صندق

tir'kest'	tiroir	چکمجه
kia	quel	هانکی نوع
kial	pourquoi	نیچون
kiam	quand, lorsque	نه وقت ، نه زمان
kie	où	نره‌ده
kiel	comment	نصل ، کبی
kies	à qui? dont, duquel	کیمه عائد ، کیمك
kil'	quille	کمینك اومورغه‌سی قارینه
kio	quoi	نه
kiom	combien	نه‌قدر
kiras'	cuirasse	زره
kis'	baiser, embrasser	اوپمك ، دراغوش ایتمك
kitel'	souquenille	بلوزه ، بر نوع ژاکت
kiu	qui, lequel, laquelle	هانکی ، کیم ، که
klaft'	toise (russe)	بر نوع اولچی
klap'	clapet	قپاق ، سوباپ
klar'	clair (qui n'est pas trouble)	براق
klarnet'	clarinette	قلارنتا
klas'	classe	صنف
klav'	touche	پیانو دیشی
kler'	bien élevé	معلوماتلی
klimat'	climat	اقلیم
klin'	incliner, pencher	میل ایتمك ، مائل اولمق
klister'	clystère	حقنه‌نك ایچنه قونیلان علاج . ـقیه
klopod'	se donner de la peine	ـسی و غیرت ایتمك

kloŝ'	cloche	چاك شكلنده محفظه
klub'	club	قلوب
kluz'	écluse	صو آرقى ، بند
knab'	garçon	اوغل ، اركك چوجق
kned'	pétrir	تخمير ، خمور ايتمك
koaks'	coke	قوق كمورى
kobalt	cobalt	قوبالت ، زرنيق طاشى
kobold'	farfadet	پرى ، جادى ، جن
koĉenil'	cochenille	قيرمزى بوجكى
kojn'	coin (instrument)	اودونجى قامه‌سى
kok'	coq	خروس
kokcinel'	coccinelle	حشرات ، خانم بوجكى
koket'	coquet	جلوه‌كار ، جلوه‌لى
kokluŝ'	coqueluche	بوغمجه اوكسوروكى
kokos'	coco	هندستان جويزى
koks'	hanche	اويلق
kol'	cou	بويون
kol'um'	faux-col	قالچه ياقه‌لق ، ايره‌تى ياقه
kol'har'o'j	crinière	يله ، پرچمى
kolbas'	andouille, boudin	صوجق ، پاصدرمه
koleg'	camarade, collègue	همصنعت ، همصنف
kolekt'	ramasser, collectionner	ييغمق ، طوپلامق ، جمع ايتمك
koler'	se fâcher	قيزمق
kolibr'	colibri	بر كوچك قوش
kolimb'	plongeon (oiseau)	قره باتاق ، صويه طالمه
kolofon'	colophane	رچينه ، قره ساقز

kolomb'	pigeon, colombe	كوكرجين
kolon'	colonne	ستون ، ديرك
kolor'	couleur	رنك
kolport'	colporter	سوقاقلرده اشياصاتمق ، چرچيلك ايتمك
kolubr'	couleuvre	زهرسز ييلان
kom'	virgule	ويركول اشارتی
komand'	commander	قومانده ايتمك
komb'	peigner	طارامق
kombin'	combiner	برلشديرمك ، تركيب ايتمك
komenc'	commencer	باشلامق
komentari'	commenter	شرح و تفسير ايتمك
komerc'	commercer	تجارت ايتمك
komerc'aj'	marchandise	صاتيله‌جق شیء ، مال
komfort'	aise, agrément	راحتلق
komisi'	commissionner, charger (quelqu'un de)	برکشی‌یه برشی حواله ايتمك
komitat'	comité	قومیته
komiz'	commis (un)	مأمور ، تجار اوشاغی
komod'	commode (meuble)	چکمجه‌لی طولاب ، قونسول ، قومود
kompar'	comparer	مقايسه ايتمك
kompat'	avoir compassion	آجيمق ، مرحمت ايتمك
komplez'	complaisance	خاطرنوازلق ، خاطر شناسلق
kompost'	composer (typogr.)	ديزمك ، ترتيب ايتمك
kompren'	comprendre	آكلامق
kompres'	compresse	ياقی
komun'	commun	عمومی ، مشترك

komun'um'	commune, paroisse	مشارکت، ناحیه
komuni'	donner le St-Sacrement	قربان تناولی آیینی اجرا ایتمك ، تقدیس ایتمك
komunik'	communiquer	تبلیغ ، اخبار ایتمك ، معلومات ویرمك
kon'	connaitre	طانیماق
koncern'	concerner	متعلق اولمق ، تعلق ایتمك
kondamn'	condamner	محکوم ایتمك
kondiĉ'	condition	شرط ، شروط
kondolenc'	condoléance	تعزیت ، تعزیه
konduk'	conduire	سوق ایتمك
konduk'il'	rêne	گم ، دیزکین
kondut'	se conduire (bien ou mal)	ایی و یاخود معامله‌ده بولنمق
konfes'	avouer	اعتراف ایتمك
konfid'	se fier, se confier	امنیت ایتمك
konfirm'	confirmer, ratifier	تصدیق ایتمك
konfit'	confire	طورشو قورمق ، شکرلمك
komform'	conformément	توفیقاً ، تطبیقاً
konfuz'	confondre, embrouiller	قاریشدیرمق ، تشویش ایتمك ، شاشیرتمق
konjekt'	conjecturer	ظن ایتمك ، تخمین ایتمك
konjugaci'	conjuguer	تصریف ایتمك
konjunkci'	conjonction	حرف ربط
konk'	coquille, coquillage	میدیه قابوغی
konklud'	conclure	ختام ویرمك ، عقد ، انتاج ایتمك
konkur'	rivaliser	رقابت ایتمك ، مسابقته چالشمق
konkurs'	concours	مسابقت

konsci'	avoir conscience	کندندن خبری اولان ، کندینی حس ایدن
konscienc'	conscience	وجدان
konsekvenc'	conséquent	رابطه‌لی، ایجاب حاله کوره حرکت ایدن
konsent'	consentir	راضی اولمق ، رضا ویرمك
konserv'	conserver	محافظه ایتمك
konsider'	considérer	اهمیت ویرمك ، دقتله باقمق
konsil'	conseiller	نصیحت ایتمك
konsist'	consister	عبارت اولمق
konsol'	consoler	تسلی ایتمك ، ویرمك
konsonant'	consonne	صداسز حرف
konspir'	conpirer	سوء قصد ایتمك
konstant'	constant	ثباتلی
konstat'	constater	ظاهره اخراج ایتمك، تبیین ایتدیرمك
konstern'	consterner	دهشت ، حیرت ایراث ایتمك ، یأس وفتوره دوچار ایتمك
konstru'	construire	انشا ایتمك
konsum'	consumer	صرف استهلاك ایتمك
kontant'	comptant	پشین
kontent'	content	ممنون ، خشنود
kontor'	comptoir	یازیخانه ، دائره
kontrakt'	contracter	عقد مقاوله ، تعهد ایتمك
kontraŭ	contre	علیهنده ، قارشو
kontraŭ'e	vis-à-vis ; au contraire	بالعکس
kontur'	contour	چوره ، اطراف
kontuz'	broyer	برهلمك ، ازمك ، جرح ایتمك
konval'	muguet	انجو چیچکی
konven'	convenir	یاقیشمق ، مناسبت آلمق

konvert'	convertir	دين ومذهب دكيشديرمك ، تحويل ایتمك
konvink'	convaincre	اقناع ایتمك
konus'	cône	مخروط
konvulsi'	convulsion	تزلزل ، اختلاج
kopi'	copier	قوپیه چیقارمق ، صورت چیقارمق
kor'	cœur	يورك ، قلب
koran'	Coran	قرآن كريم
korb'	panier, corbeille	سپت
kord'	corde	چالغی تلی ، كريش
korekt'	corriger	اصلاح ، تصحيح ایتمك
korespond'	correspondre	مخابره ایتمك
kork'	bouchon	قپاق
korn'	corne	بوينوز
kornic'	corniche	قورنيز
korp'	corps	وجود ، جسم ، بدن
korporaci'	corporation	جمعيت ، اصناف
korpus'	corps	اوردو
kort'	cour	حاولو
kort'eg'	cour (d'un souverain)	بر قرالك سرايی
korv'	corbeau	قارغه
kost'	coûter	دكمك ، فلان قيمتده اولمق
kost'o	prix	قيمت
kostum'	costume	بر جنسيت قماشدن تكميل اثواب طاقمی
kot'	boue	چامور
koton	coton	پاموق
koturn'	caille	بيلدرجين
kov'	couver	قلوچقه يه اوطورمق ، ياتمق

kovert'	enveloppe (à lettres)	مكتوب ظرفى
kovr'	couvrir	اورتمك
kovril' (de libr'o)	enveloppe	(بر كتابك) قاپ
kovr'il (de fenestr'o)	contrevent	پنجره كپنكى
mal'kovr'	découvrir	بر شيئك اورتيسنى قالديرمق
kraĉ'	cracher	توكورمك
krad'	grille	اسقرا ، پارمقلق
krajon'	crayon	قورشون قلم
krak'	craquer	چاتيردامق ، غيجيردامق ، قراق ايتمك
kraken'	craquelin	بورك (خمور ايشى وپاسته)
kramp'	crampon, parenthèse	پارنتز
kran'	robinet	موصلق
krani'	crâne	باش كميكى
kratag'	aubépine	بياض ديكن
krater'	cratère	ينار طاغ آغزى
kravat'	cravate	بويون باغى
kre'	créer	خلق ايتمك
kred'	croire	ايناغق
kred'ebl'	vraisemblable, probable	محتمل ، اينانلسى ممكن
krem'	crème	قرهما ، قايماق
kren'	raifort	بك ياقيجى سياه بايرطورپى
krep'	crêpe	قرپ ايپك ويا يوك برونجك
krepusk'	crépuscule	فجر ، شفق
kresk'	croitre	بيومك ، نشو ونما بولمق
kresk'aĵ'	plante	نبات
kret'	craie	تباشير

krev'	crever	پاطلامق
kri'	crier	باغیرمق
kribr'	cribler, tamiser	الهمك الكدن قالبوردن كچیرمك
krim'	crime	جنایت
kriminal'	criminel	جزائی
kring'	craquelin	حلقه شكلنده كورك
kripl'	estropié	سقط
krisp'	fraise	تولدن یقه‌لق
Krist'	Christ	حضرت عیسی
krist'an'	chrétien	حریستیان
kris'nask'	Noël	ولادت حضرت عیسی
kristal'	cristal	قریستال ، بلور الماستراش
kritik'	critiquer	تنقید ایتمك ، ذم وتقبیح ایتمك
kriz'	crise	بحران
kroĉ'	accrocher	چیوی‌یه آصمق ، طاقق
krokodil'	crocodile	تمساح
krom	hors, hormis, excepté	مستثنا
kron'	couronne	دائره تاج اكلیل
kronik'	chronique	وقایع ، حوادث ، تاریخ
krop'	jabot, gosier	بوغاز ، قوش قورساغی
kroz'	croiser	برساحلده طولاشوب قول كزمك
kruc'	croix	صلب خاچ چلیپا
kruc'um'	crucifier	تصلیب ایتمك
kruĉ'	cruche	دستی
krud'	cru, rude	قاتی ، سرت
kruel'	cruel	غدار ، مرحمتسز
krup'	croup	قوروپا بوغاز خسته‌لغی قوش پالازی
krur'	cuisse, jambe	بجاق
krust'	croûte	اكمك قبوغی

krut'	roide, escarpé	اوچوروملی ، دیك
kub'	cube	مكعب ، كعبی
kubut'	coude	دیرسك ، مرفق
kudr'	coudre	دیكمك
kuf'	coiffe, huppe	باش اورتوسی
kugl'	balle (de fusil)	سلاح فشنكی ، تفنك قورشونی
kuir'	faire cuire	پیشورمك
kuk	gâteau	بورك، بوغاچه، چورك
kukol	coucou	قوغو قوشی ، غوغوق
kukum'	concombre	سالته‌لق
kukurb'	citrouille, calebasse	قباق
kul'	cousin, moucheron	سیوری سینك
kuler'	cuillère	قاشیق
kulp'	coupable	قباحتلی ، متهم
kun	avec	ایله ، برابر
kun'e	ensemble, conjointement	متحداً براكده
kunikl'	lapin	آطه طاوشانی
kup'	ventouse	محجم شیشه‌سی
kupol'	coupole, dôme	بیوك قبه
kupr'	cuivre	باقیر
flav'a kupr'o	laiton	طونج
kur'	courir	قوشمق
kurac'	traiter (une maladie)	طباً باقمق ، تداوی ایتمك
kurac'il'	médecine	علاج ، اجزا
kuraĝ'	courageux, hardi	جسور
kurator'	curateur	وكیل ، ولی ، وصیٔ محجور

kurb'	courbe, tortueux	اکری ، منحنی بوکولمش
kurier'	courrier	پوسته ، ساعی
kurten'	rideau	پرده
flank'kurten'	courtine	قاریوله پرده‌سی
rul'kurten'	rouleau	ایستور ، بایلی پرده
kusen'	coussin	یاصدق
kusen'eg'	lit de plumes	آیاق اورتیسی
kuŝ'	être couché	یاتمش اولمق
sub'kuŝ'	succomber	آشاغیده یاتمش اولمق
kutim'	s'habituer	عادت ایتمك ، آلشمق
kuv'	baignoire, cuve	بانیه. قورنه
kuz'	cousin	دائی زاده
kvankam	quoique	هر نه قدر
kvant'	quantité	مقدار
kvar	quatre	درت
kvaranten'	quarantaine	قرانتنه
kvarc'	quartz	قووارچ طاشی
kvart'	quarte	(موسیقی) ایکی بچق درجه صدا فرقی
kvartal'	quartier	محله
kvazaŭ	comme si	کبی
kverk'	chêne	میشه آغاجی
kviet'	mou, doux, quiet	راحت ساکن مستریح
kvin	cinq	بش
kvit'	quitte	بورجنی ایفا ایدوب قورتلمش
kvitanc'	quittancer	مقبوض سندی و یا علم و خبری ویرمك . ابرانامه ویرمك

L

l', la	article défini (le, la, les)	ال — حرف تعریفدر
labor'	travailler	چالیشمق
per'labor'	gagner par son travail	کندی ایشیله قزانمق
pri'labor'	labourer	برشیئله مشغول اولمق
lac'	las, fatigué	یورغون
lacert'	lézard	کرتنکله
laĉ'	lacs	غیطان ، شریت ، باغ
lad'	tôle, fer-blanc	تنکه
laf'	lave	لاو
lag'	lac	کول
lag'et'	étang	کولجك ، حوض
lak'	vernis	ورنیك
lake'	laquais	خدمتجی
laks'	flux du ventre	اسهال
lakt'	lait	سوت
lakt'um'	laite	بالق تخمی ، سوتلی شی
lam'	boiteux	طوپال
lam'baston'	béquille	قولتوق دکنکی
lamp'	làmpe	لامبه ، قندیل
lampir'	ver luisant	آتش بوجکی
lan'	laine	یوك
land'	pays	مملکت
lang'	langue (organe)	دیل
lantern'	lanterne	فنار ، فانوس
lanug'	duvet, poils follets	طبورك قارنلرنده کی یومشاق توی

lard'	lard	طوموز یاغی
larĝ'	large	كنیش ، واسع
laŭ'larĝ'	à travers	عرضانی اولارق كنیشلكنجه
laring'	larynx	غیرتلاق
larm'	larme	كوز یاشی
larv'	larve	بطیطه ، دود
las'	laisser, abandonner	براقمق
last'	dernier	صوك ، صوككی
laŭ	selon, d'après	توفیقاً ، كوره
laŭb'	tonnelle, berceau	ادال و یاپراقلرله مستور چارداق كولكه‌لك
laŭd'	louer, vanter	مدح ایتمك ، اوكمك
laŭr'	laurier	دفنه آغاجی ، زقوم آغاجی
laŭt'	haut (parler)	یوكسك سسله (سویلمك)
lav'	laver	ییقامق
lavang'	lavanche, avalanche	قارجیغی
lecion'	leçon	درس
led'	cuir, peau (des bêtes)	دری
leg'	lire	اوقومق
legend'	légende	ماصال ، حكایه
legi'	légion	فرقهٔ عسكریه
legom'	légume	سبزه
leĝ'	loi	قانون ، نظام
lek'	lécher	یالامق
lekant'	pâquerette	پاپادیه چیچكی
leksikon'	lexique	لغات كتابی
lent'	lentille	عدسه

lentug′	lentille, rousseur	بعض آدملرك دریلری اوزرنده بولنان اوفق لكه‌لر. چیل لكه‌لری
leon′	lion	آرسلان
leontod′	dent de lion	یبانی هندباء
leopard′	léopard	قپلان ، پارس
lepor′	lièvre	طاوشان
lepr′	lèpre	مسكیلك ، جذام
lern′	apprendre	اوكرنمك
lern′ej′	école	مكتب
lert′	adroit, habile, agile	قابلیتلی ، ماهر ، اوسته
lesiv′	lessive	بوغاده صویی
leter′	lettre, épitre	مكتوب
leŭtenant′	lieutenant	ملازم
lev′	lever	قالدیرمق
lev′il′	levier	مانیوله
levkoj′	giroflée	قارانفیل چیچكی
li	il, lui	او
li′a	son, sa	آنك ، انككی
lian′	liane, liène	صارمشیقلی نباتاتی
libel′	demoiselle (ins.)	قیز بوجكی
liber′	libre	سربست ، حر
libr′	livre	كتاب
libr′o′ten′ant′o	teneur de livres	بر تجارك دفترلرینی طوتان یازیجی
lien′	rate	دالاق
lig′	lier	باغلامق
lign′	bois	كراسته ، اودون
liken′	dartre, lichen	شیب ، حزاز

likvid'	liquider	حسابی رؤیت ایتمك ، قطع حساب ایتمك
likvor'	liqueur	مشروبات ، مایعات
lili'	lis	زنباق
lim'	limite, borne	حدود
lim'ig'	restreindre	تحدید ، تعین حدود ایتمك
limak'	limaçon, escargot	حلزون ، صالیانغوز
limonad'	limonade	لیموناطه
lin'	lin	كتان
lingv'	langue, langage	لسان
lini'	ligne	چیزكی ، خط
link'	lynx, loup-cervier	وشاق دینلن حیوان
lip'	lèvre	دوداق
lip'har'o'j	moustache	بیق
lir'	lyre	لیر ، عود نوعندن بر چالغی
lit'	lit	قاریوله ، یاتاق
litani'	litanies	كلیساده اوقونان اوزون دعا
liter'	lettre (de l'alphabet)	حرف (الفبا)
liut'	luth	لاوطه
liver'	livrer, fournir	لوازم اعطا ایتمك ، تدارك ایتمك
livre'	livrée	البسه ، قیافت
lod'	demi-once	یارم اونس ، اسكی بر وزن
log'	attirer, allécher	جذب وجلب ایتمك
del'og'	séduire	مفتون ایتمك ، رشوتله جلب ایتمك كوكل قاپمق
loĝ'	habiter, loger	ساكن اولمق ، اقامت ایتمك
loĝi'	loge	لوجه ، حجره

lojt'	lotte	اوزون مورینه بالیغی
lok'	place, lieu	یر ، محل
lokomotiv'	locomotive	لوقوموتیف
lol'	ivraie	قره موق
long'	long	اوزون
laŭ'long'	le long	اوزونلغنجه
lonicer'	chèvrefeuille	خانم الی
lorn'	lorgnette	اوفق دوربین
lot'	tirer, au sort	پیانقو ، قرعه چکمك
lot'um'	lotir	تقسیم ، پای ایتمك
lu'	louer(location)	کیرالامق
lud'	jouer	اوینامق
luks'	luxe	مزینات ، زینت ، سوس
lul'	bercer	بشیکده صاللامق
lul'il'	berceau	بشیك
lum'	luire, lumière	آیدینلق ، ضیا ، پارلامق
mal'lum'a	sombre,obscur	قرانلق
lum'tur'	phare	دکز فناری
lumb'	lombes	بطن اسفلك یانلری
lun'	lune	آی ، قمر
lunatik'	lunatique	وهمی ، قمری
lund'	lundi	بازار ایرتهسی
lup'	loup	قورد
lupol'	houblon	عمر اوتی ، بیرایه قونیلان بر نبات
lustr'	lustre	آویزه
lut'	souder	معدن یاپشدیرمق
lutr'	loutre	صو سموری ، ذئب الماء

M

mac′	azyme	خمیرسز ، مایەسز (اکمك)
maĉ′	mâcher	چکنەمك
magazen′	magasin	مغازه
magi′	magie	بوكو ، سحر
magnet′	aimant	مقناطيس
maiz′	maïs	دارى
Maj′	Mai	مايس
majest′	majestueux	عظمتلو
majstr′	maître (dans sa partie)	اوستە
sub′majstr	garçon de métier	ايش باشى
makler′	faire le courtier	سمسارلق ايتمك
makul′	tache	لكه
makzel′	mâchoire	چكه
mal′	marque les contraires : exem. **bon′** bon—**mal′bon′** mauvais ; **estim′** estimer — **mal′estim′** mépriser	ضدیت علامتی . مثلا bon′ ایی mal′bon′ فنا estim′ حرمت واعتبار ایتمك mal′estim′ تحقیر ایتمك ، اعتبار ایتمەمك
maleol′	cheville	طوپوق كمیكی
malgraŭ	malgré, en dépit de	رغماً
malic′	malicieux	معذب ، فنالق ایدن
mam′	mamelle	ممه ، ثدی
man′	main	ال ، ید
man′plat′	paume	ال آیاسی

man'um'	manchette	قوللق
mana'	manne	بنی اسرائیله کوکدن ایندیریلن یمك . من
mangan'	manganèse	مانغانز (بر نوع سرت معدن)
manĝ'	manger	ییمك
maten'manĝ'	déjeuner	قهوه آلتی ایتمك
tag'manĝ'	dîner	اوکله طعامی ایتمك
vesper'manĝ'	souper	اقشام طعامی ایتمك
manier'	manière, façon	طرز
manik'	manche	لباس قولی
mank'	manquer	اکسیك اولمق ، موجود اولمامق
manovr'	manœuvrer	مانورا ایتمك
mantel'	manteau	حرمانی ، قاپوت ، مانطو
mar'	mer	دکز
marĉ'	marais	بطاقلق
marĉand'	marchander	بازارلق ایتمك
marcipan'	massepain	بادملی قرابیه
mard'	mardi	صالی
mark'	marque	اشارت ، مارقه
markot'	marcotte	اغاج طالدیرمه
marmot'	marmotte	طاغ صیچانی
marmor'	marbre	مرمر
maroken'	marroquin	کچی دریسی ، سختیان
marŝ'	marcher	یورومك ، مشی ایتمك
marŝal'	maréchal	مارشال (مشیر)
Mart'	Mars	مارت
martel'	marteau	چکیچ
mas'	masse	ییغین ، کتله
maŝ'	nœud coulant. maille	آغ واورمه شیلرك حلقه وایلمکی . بو ایلمکلرك آرەسندەکی کوزلرو دلیکلر

maŝin'	machine	ماكنه
masiv'	massif	قالين وآغير اولان
mask'	masque	اكرتى صورات ، ماسقه
mason'	maçonner	ياپى ياپمق ، ديوار چكمك
mast'	mât	كمى ديركى
mastik'	mastic	ساقيز
mastr'	hôte, maître de maison	او صاحبى ، دستكاه صاحبى
mastr'um'	faire le ménage	امور بيتيه‌يى اداره ايتمك
mat'	natte	حاصير
maten'	matin	صباح
matrac'	matelas	دوشك ، شلته ، مندر
matur'	mûr	كماله ايرمش ، يتيشمش اولاش
mebl'	meuble	مفروشات ، اشيا
meĉ'	mèche	قنديل ، موم فتيلى
meĉ'aj'	amadou	قاو
medal'	médaille	مداليه
medalion'	médaillon	مداليون
medit'	réfléchir, méditer	دوشونمك
meĥanik'	mécanique	ميخانيك
mejl'	mille (mesure itinéraire)	ميل (اولچى)
mel'	blaireau	پورسوق
meleagr'	dindon	هند طاوغى
melk'	traire	صاغمق
melon'	melon	قاوون
akv'o'melon'	melon d'eau	قارپوز
mem	même (moi-, toi-, etc.)	بالذات ، كندم ، كندك

membr'	membre	عضو ، اعضا
membran'	membrane	اینجه زار ، غشاء
memor'	se souvenir, se rappeler	خاطرده طوتمق ، درخاطر ایتمك
mem'star'	indépendant	بر شیئه مربوط اولمیان باشلی باشنه ، مستقل ، مختار
mend'	mander, commettre	اصمارلمق ، سپارش ایتمك
mensog'	mentir	یالان سویلمك
ment'	menthe	نانه
menton'	menton	چکه
merit'	mériter	لایق اولمق
meriz'	merise	یبانی کراز
merkred'	mercredi	چهارشنبه
merl'	merle	قره طائوق
mes'	messe	آیین روحانی
Mesi'	Messie	مسیح
met'	mettre, placer, poser	قویمق ، وضع ایتمك
el'met'	exposer	تشهیر ایتمك، میدانه، سرکی یه قومق
meti'	métier	صنعت
mev'	mouette	غلاروس قوشو (مارتی یه بکزر)
mez'	milieu	اورته ، وسط
tag'mez'	midi	اوکله
mez'o'nombr'	nombre moyen	عدد وسطی
mezur'	mesurer	اولچمك ، مساحه ایتمك
al'mezur'	essayer, ajuster	اولچی اویدیرمق (عیار ایتمك)
mi	je, moi	بن
mi'a	mon, ma	بنم ، بنمکی
miel'	miel	بال

mien'	mine, air	طور ، ناصیه ، چهره
migdal'	amande	بادم
migr'	voyager, courir le monde	نقل مکان ، هجرت ایتمك
miks'	mêler	قاریشدیرمق
mil'	mille (nombre)	بیك
mili'	mil, millet	قوم داری
milit'	guerroyer	حرب وغوغا ایتمك محاربه ایتمك
al'milit'	conquérir	فتح وضبط ایتمك
min'	mine, minière	معدن قویو
minac'	menacer	تخویف و تهدید ایتمك قورقوتمق
minut'	minute	دقیقه
miogal'	rat musqué	مسك فاره‌سی
miop'	myope	اوزاقدن کوره‌مین آدم
miozot'	myosotis	مرجانکوس ، محبت چیچکی
mir'	s'étonner, adm rer	حیرت ایتمك ، شاشمق
mirh'	mirrhe	مرصافی ، بر نوع ضمغ
mirt'	myrte	مرسین آغاجی
mirtel'	airelle, myrtille	یبان مرسینی ، اولمز دیکن
misi'	mission	مأموریت ، سفارت
mister'	mystère	سر ، راز
mister'a	mystérieux	اسرار انکیز
mizer'	misère	سفالت
mod'	mode	طرز ، موده
model'	modèle, spécimen	اورنك ؛ نمونه ، مودل
moder'	modéré	معتدل ، اعتدالی
modest'	modeste	متواضع
mok'	se moquer	ذوقلنمك ، استهزا ایتمك

mol′	mou	یوموشاق
mol′anas′	canard à duvet	پوپله قازی
moment′	moment	آن ، لحظه
mon′	argent (monnaie)	پاره
monaĥ′	moine	راهب ، کشیش
monarĥ′	monarque	حکمدار ، قرال، خنکار
monat′	mois	آی
mond′	monde, univers	دنیا ، عالم
moned′	choucas	آلاجه قارغه
monstr′	monstre	دیو ، جانوار ، بچمسز حیوان
mont′	montagne	طاغ
montr′	montrer	کوسترمك
monument′	monument	آثار عالیه ، مبانئ عالیه
mops′	mopse	صامسون کوپکنك کوچك جنسی
mor′	mœurs	اخلاق ، خصائل
morbil′	rougeole	قزامق علتی
mord′	mordre	ایصیرمق
mord′et′	ronger	کمیرمك
morgaŭ	demain	یارین ، فردا
mort′	mourir	فوت اولمق ، اولمك
morter′	mortier	قوملی کرج
morus′	mûre	دوت
most′	moût	اوزوم شیراسی
moŝt′	titre commun; ex. **vi′a reĝ′a moŝt′o** votre majesté, **vi′a general′a moŝt′o** monsieur le général, **vi′a episkop′a moŝt′o**	بیوك رتبه ، تعظیم ایچون استعمال اولنور . مثلا : **vi′a rêg′a moŝt′o** محترم پادشاهم **vi′a general′a moŝt′o** محترم لوا پاشام

mov'	mouvoir	تحريك ايتمك ، حركتـه كتيرمك ، قيمىلداتمق
muel'	moudre	طحن ايتمك ، اوكوتمك
muf'	manchon	ال كوركى ، مانشون
muĝ'	mugir	بوكرمك ، باغرمق
muk'	pituite, glaire	-وموك مشابه ماده
mul'	mulet	قاطر
mult'	beaucoup, nombreux	جوق
mur'	mur	ديوار
murmur'	murmurer, grommeler	مرلتى وچاغلتى ايتمك
muŝ'	souris	فاره
mus'	mouche	سينك
musk'	mousse (la)	يوصون
muskat'	muscade	هندستان جوزى
muskol'	muscle	عضله ، سڭيرلى اتلر
muslin'	mousseline	دولبند
mustard'	moutarde	خردال
mustel'	martre	زردوا حيوانى
mut'	muet	ديلسز ، ابكم

N

n	marque l'accusatif ou complément direct et le lieu où l'on va	مفعول به و يا مفعول و كيديله جك بر محل علامتى در
naci'	nation	امت ، ملت
naĝ'	nager	يوزمك
najbar'	voisin	قومشو

najl′	clou	چیوی ، اکسر
najtingal′	rossignol	بلبل ، عندلیب
nanken′	nankin	چینك بوز رنكنده پاموق قوماش صاری كتن بزی
nap′	chou-navet	شالغام
narcis′	narcisse	نركس
nask′	enfanter, faire naitre	تولیدایتمك، طوغورمق ، وجوده كتیرمك
nask′iĝ′	naitre, provenir	طوغمق
du′nask′it′	jumeau	ایكیز ، توأم
natur′	nature	كائنات ، طبیعت
naŭ	neuf (9)	طقوز
naŭz′	dégoûter	تنفیر ایتمك
naz′	nez	برون
naz′um′	pince-nez	برونه طاقیلان یایلی كوزلك
ne	non, ne ne.... pas	خایر ... (ادات نفی)
nebul′	brouillard	سیس
neces′	nécessaire	لازم ، الزم
neces′ej′	cabinet d'aisance	آیاق یولی ، دفع حاجت محلی ، آبدستخانه
neces′uj′	nécesaire	چكمجه ، دیكیش قوطیسی
neĝ′	neige	قار
negliĝ′	négligé	كیجه‌لك قیافتی ، البسه
negoc′	affaire, négoce	ایش ، تجارت
nek—nek	ni—ni	نه .... نه‌ده
nenia	aucun	هیچ بر نوع
neniam	ne... jamais	هیچ بر وقت
nenie	nulle part	هیچ بر طرفده

neniel	nullement, en aucune façon	هیچ بر وجهله
nenies	de personne, à personne	هیچ بر کیمسه‌دن ، کیمسه‌یه عائد اولمیان
nenio	rien	هیچ بر شی
neniu	personne	هیچ بر کیمسه
nep′	petit-fils	حفید . طورون
nepr′	tout à fait	مطلقا
nest′	nid	یووا
net′	net	تبییض
mal′net′	brouillon	مسوده ، قره‌لمه
nev′	neveu	قرداش اوغلی ، یکن
ni	nous	بز (ضمیر)
ni′a	notre	بزم ، بزمکی
niĉ	niche	جره ، کوپك قلبه‌سی
nigr′	noir	سیاه ، قره
nivel′	niveau	حذا
nj′	après les 1-5 premières lettres d'un prénom féminin lui donne un caractère diminutif et caressant ; ex. **Mari′ — Ma′nj′** ; **Emili′—Emi′nj′**	مؤنث اسم خاصلرنده ٥-١ حرفلردن صکره ... تحبیب تصغیر اداتیدر . مثلا **Ma′nj′—Mari′** ؛ **Emi′nj′— Emili′**
nobel′	noble (subst.), gentilhomme	اصیلزاده ، نجیب
nobl′	noble (adj)	عالیجناب
nokt′	nuit	کیجه
nom′	nom	اسم
nom′i	nommer, appeler	تسمیه ایتمك

nom'e	c'est-à-dire, savoir	اسميله ، بالخاصه ، على الخصوص
nombr'	nombre	عدد
unu'nombr'	singulier	مفرد
nominativ'	nominatif	مجرد
nord'	nord	شمال
not'	noter	اشارت ايتمك ، مارقه قويمق
not'o	note (de musique)	موسيقى اشارتى ، نوطه
notari'	notaire	مقاولات محررى
nov'	nouveau	يكى
Novembr'	Novembre	تشرين ثانى
novic'	novice	مبتدى ، عجمى ، راهب شاكردى
nu !	eh bien !	يكى
nuanc'	nuance	چشيد رنك ، درجهٔ لون
nub'	nuage, nuée	بولوط
nud'	nu	چپلاق ، عريان
nuk'	nuque	اكسه
nuks'	noix	قوز ، جوبز
nul'	zéro	صفر
numer'	numéro	نومرو
nun	maintenant	شمدى
nur	seulement, ne que	يالكز
nutr'	nourrir	بسلهمك ، انفاق ايتمك

O

o	marque le substantif	اسم علامتى
obe'	obéir	اطاعت ايتمك
objekt	objet	شئ ، ماده

obl'	marque l'adjectif numéral multiplicatif; ex. **du** deux **du'obl'** double	اسم عدد ضعفی علامتی مثلا : du ایکی du'obl' ایکی مثلی ، ایکی قات
oblat'	pain à cacheter	مکتوب یاپیشدیرمغه مخصوص پول
observ'	observer	مد نظر ، دقت ایتمك
obstin'	entêté, obstiné	عنادجی ، معاند
obstrukc'	obstruction	سد ، موانع ، انسداد
odor'	sentir, avoir une odeur	قوقمق ، نشر رایحه ایتمك
ofend'	offenser	تحقیر ایتمك
ofer'	sacrifier	قربان کسمك ، فدا ایتمك
ofic'	office, emploi	مأموریت ، منصب
ofic'ist'	fonctionnaire	مأمور ، مستخدم
ofic'ej'	bureau	مأمورلرك اداره‌خانه‌سی
oficir'	officier	ضابط
oft'	souvent	جوق دفعه ، دفعاتله ، اکثریا
ok	huit	سکز
okaz'	avoir lieu, arriver	واقع اولمق
okaz'o	occasion	تصادف ، فرصت ، راست
okaz'a	accidentel	تصادفی ، راست کله
okcident'	ouest	غرب ، مغرب
oksigen'	oxygène	مولدالحموضه
oksikok'	canneberge	بتاقلق یرلردن بر نبات
Oktobr'	Octobre	تشرین اول
okzal'	oseille	قوزی قولاغی
okul'	œil	کوز
okul'har'	cils	کیرپیك
okul'vitr'	lunettes	کوزلك

okup′	occuper	اشغال ايتمك
ol	que (dans une comparaison)	دن (مقايسه‌ده)
ole′	huile	ياغ ، زيت
oliv′	olive	زيتون
omar′	homard	استاقوز
ombr′	ombre	سايه ، كولكه
ombrel′	parapluie, ombrelle	شمسيه
on′	marque les nombres fractionnaires: ex. **kvar** quatre — **kvar′on′** le quart	اعداد وصفيه علامتى مثلا : **kvar** درت kvar′on′ درتده بر
ond′	onde, vague	طالغه ، موج
oni	on	مجهول اداتيدر
onkl′	oncle	عموجه ، دايى
ont′	marque le participe futur d′un verbe actif	مستقبل اسم فاعل علامتى
op′	marque l′adjectif numéral collectif; ex. **du** deux — **du′op′** à deux	اعداد توزيعيه علامتى مثلا : du ايكى du′op′ ايكيشر ايكيشر
opal′	opale	عين الشمس دنيلن ذى قيمت طاش
opini′	penser, croire	بيان رأى ، مطالعه درميان ايتمك
oportun′	commode, ce qui est à propos	موافق ، قوللانيشلى ، اويغون
or′	or (métal)	آلتون ، ذهب
orakol′	oracle	كهانت
orang̑′	orange	پورتقال

ord	ordre (arrangement)	ترتيب ، دوزن
orden'	ordre	نشان
ordinar'	ordinaire	عادى
ordon'	ordonner	امر ايتمك
orel'	oreille	قولاق
orf'	orphelin	اوكسوز ، يتيم
orgen'	orgue	اورغنون
orient'	est	شرق
ornam'	orner	تزيين ايتمك
os	marque le futur	مستقبل اداتيدر
osced'	bâiller	أسنه مك
ost'	os	كميك
ostr'	huître	استرديا
ot'	marque le futur d'un verbe passif	مستقبل اسم مفعول علامتى
ov'	œuf	يومورطه
ov'uj'	ovaire	يومورطه لرك حاصل اولديغى محل ، مبيض
ov'blank'	blanc d'œuf, aubin	يومورطه آقى
oval'	ovale	يومورطه شكلنده اولان بيضى

P

pac'	paix	آسايش ، مصالحه ، صلح
pacienc'	patience	صبر ، تحمل
paf'	tirer, faire feu	تفنك ويا طوپ آتمق
paf'il'	fusil	تفنك

paf'il'eg'	canon	طوب
pag'	payer	تأديه ايتمك ، پاره ويرمك
de'pag'	impôt	ويركو
paĝ'	page (d'un livre	صحيفه
paĝi'	page	ايچ اوغلانى ، خدمه
pajl'	paille	صمان
pak'	empaqueter, emballer	پاكت ياپمق
pal'	pâle	صارارمش ، صولغون
palac'	palais	سراى
palat'	palais (de la bouche)	دماغ
paletr'	palette	بويه تخته‌سى و يا طباغى
palis'	pieu, ééhalas palissade	ديرك ، قازيق
palm'	palmier	خرما اغاجى ، نخل
palp'	palper	لمس ايتمك ، ال ايله يواشجه طوقنمق
palpebr'	paupière	قپاق
palpebr'um'	cligner clignoter	كوز قيپمق ، كوزلرى اويناتمق
pan'	pain	اكمك
pantalon'	pantalon	پانطالون
panter'	panthère	پارس ، نمر
pantofl'	pantoufle	پانطوفله
pap'	pape	پاپا
papag'	perroquet	پاپاغان قوشى
papav'	pavot	خشخاش
paper'	papier	كاغد
papili'	papillon	كلبك
par'	paire	جفت

parad'	faire parade	كوستريش ايتمك
paradiz	paradis	جنت
paraliz'	paralyser	كوتوروم ايتمك، فلجه اوغراتمق
parazit'	parasite	طاقاثوق
pardon'	pardonner	عفو ايتمك
parenc'	parent	خصم، اقربا
parentez'	parenthèse	جمله معترضه
parfum'	parfum	كوزل قوقو، عطر
parget'	parquet	پاركه، دوشه‌مه
park'	parc	پارق، باغچه
parker'	par cœur (de mémoire	ازبردن
paroĥ'	cure, paroisse	كليسانك دائرهٔ روحانیه‌سی
parol'	parler	سويلمك، بحث ايتمك
inter'parol'	entretien	صحبت، محاوره، مصاحبت
el'parol'	prononcer	تلفظ ايتمك
part'	partie, part	قسم
part'o'pren'	participer	اشتراك ايتمك، موقع المق
parter'	parterre	تياترووده ير قاتی
parti'	parti	طرف، فرقه
parti'a	partial	طرفدارلق ايدن، طرفكير
particip'	participe	اسم فاعل، اسم مفعول
paru'	mésange	اری قوشی، باشدن قره قوش كچمك
pas'	passer	
paŝ'	faire des pas, enjamber	آديم آتمق، مشی ايتمك
pasament'	passement	صيرمه، شريد
pasament'ist'	passementier	صيرمه‌جی
paser'	passereau	سرچه قوشی
pasi'	passion	خواهش، هوای نفس

Pask'	Pâques, Pâque	پاسقالیه
pasport'	passe-port	مرور تذکرهسی، پساپورط
past'	pâte	خمور
paŝt'	paître	اوتلامق
pasteĉ'	pâté	بورك، پاستیچ
pastel'	pastille	پاستیلا، بر نوع شکرلمه
pastinak'	panais	یبان حاوجی
pastr'	prêtre, pasteur	پاپاس، خواجه، راهب
pat'	poêle (à frire)	تاوه
patr'	père	پدر
patr'uj'	patrie	وطن
patrol'	patrouille	دوریه قولی، سیار قولی
paŭz'	pause	توقف
pav'	paon	طاوس قوشی
pavim	pavé	قالدیرم طاشی
pec'	morceau	پارچه
peĉ'	poix	زفت
pedik'	pou	بیت
peg'	pic (oiseau)	آغاج قاقان قوشی
pejzaĝ'	paysage	منظره
pek'	pécher	گناه ایتمك، گناه ایشلمك
pekl'	saler	طوزلامق
pel'	chasser, renvoyer	قوومق، قووالامق، دفع ازاله ایتمك
pelikan'	pélican	بیوك سقا قوشی
pelt'	pelisse	کورکلی لباس
pelv'	bassin	حوض
pen'	tâcher, s'efforcer de	چالشمق، قوت پیدا ایتمك
pend'	pendre, être suspendu	آصمق

de'pend'	dépendre	تابع، مربوط، ملحق اولمق
el'pend'aĵ'	enseigne	لوحه و علامت مخصوصه
pendol'	pendule, perpendicule	ساعت رقاصی
penetr'	pénétrer	دخالت ایتمك
penik'	pinceau, houppe	رسام و نقاش فورچه‌سی
pens'	penser	دوشنمك
el'pens'	inventer	ایجاد، اختراع ایتمك
pri'pens'	considérer	دوشنمك، تفکر، تأمل ایتمك
pensi'	pension	اجرت
pent'	se repentir	ندامت ایتمك
Pentekost'	Pentecôte	پاسقالیانك اللی کون صوکره اولان بر یورطی
pentr'	peindre	ترسیم، تصویر ایتمك
pep'	gazouiller	اوتمك
per'	par, au moyen, à l'aide de	واسطه‌سیله
per'a	médiat	مائلاً
per'i	moyenner	توسط ایتمك
perĉ'	perche goujonnière, grémille	طاتلی صو بالیغی
perd'	perdre	ضایع، غائب ایتمك
perdrik'	perdrix	ککلیك
pere'	périr, se perdre	غائب، تلف اولمق
pere'ig'	ruiner, tuer	اولدیرمك
perfekt'	parfait	مکمل
perfid'	trahir	خیانت ایتمك
perfid'a	perfide	خائن، خیانتکار
pergamen'	parchemin	قیون دریسی، کودری

peritone'	péritoine	بطن اسفلك ایچ طرفنی احاطه ایدن زار
perk'	perche	طاتلی صو بالیغی
perl'	perle	اینجی
perlamot'	nacre de perle	صدف
permes'	permettre	مساعده ایتمك، مأذونیت ویرمك
for'permes'	donner congé	رخصت ، اذن ویرمك
peron'	perron	طاش مردیون
persekut'	poursuivre, persécuter	تضییق و تعقیب ایتمك. صیقیشدیرمق
persik'	pêche (fruit)	شفتالی
persist'	persévérer	ثبات ایتمك
person'	personne (la)	شخص ، ذات
person'a	personnel	ذاتی ، شخصی
pes'	peser (prendre le poids	طارتیسنی آلمق ، طارتمق ، وزن ایتمك
pes'il'	balance	ترازی
pest'	peste (la)	وبا خسته‌لغی
pet'	prier (quelqu'un)	رجا ایتمك ، یالوارمق
petol'	faire le polisson, faire des espiègleries	چاپقینلق ، استهزا ایتمك
petrol'	petrole	طاش یاغی غاز
petromiz'	lamproie	بوفا بالغی
petrosel'	persil	میدانوس
pez'	peser (avoir tel poids)	آغیر كلمك
pez'il'	poids	ترازی درهمی وقنطار طاشی
pi'	pieux	دیانتكار ، متدین
pice'	sapin	چام آغاجی

pied'	pied	آیاق
pied'ing'	étrier	اوزنکی ، رکاب
piedestal'	piédestal	بر ستون ویا هیکلك آلتنده‌کی مربع ویا اسطوانی دیوار
pig'	pie (la)	صقصغان قوشی
pik'	piquer ; Pique	دلمك ، صوقمق ، باتمق ، قرەماچه
pik'il'	aiguillon, écharde	ایصیرغی آری ایگنه‌سی
piked'	piquet	پیکت دینلن کاغد اویونی
pilk'	balle (à jouer)	اویون طوپی
pilol'	pilule	حاب
pilot'	pilote-côtier	گمی قولاغوزی
pin'	pin	کونار آغاجی
pinĉ'	pincer	چمدیکلمك
pingl'	épingle	طوپلی ایگنه
pini'	pignon	چام فستق آغاجی
pint'	pointe, bout	سیوری
pionir'	pionnier	اراضیٔ غیر مزروعه‌یی سورن آچان آدم
pip'	pipe	قیصه چیبوق پیپو
pipr'	poivre	بیبر
pips'	pépie	قوشلرك دیلنده قبارجق ، دیلجق
pir'	poire	آرمود
pirit'	gravier, pyrite	چاقیللی و ایری دانه‌لی قوم
pirol'	bouvreuil	شقراق قوشی
piroz'	fer-chaud	معده خسته‌لغی
pist'	piler, broyer	ازمك ، سحق ایتمك
piŝt'	piston	پیستون ، استوانه
pistak'	pistache	فیستق
pistol'	pistolet	طبانجه

piz'	pois	نخود
plac'	place (publique)	جادۂ عموميه
plaĉ'	plaire	خوشه كيتمك ، حظ اولنمق
plad'	plat (un)	طباق ، صحن
plafon'	plafond	طاوان
plan'	plan	پلان
pland'	plante du pied, semelle	طبان
planed'	planète	نجم قطع ، سياره يلديز
plank'	plancher	طبان ، دوشمه
plant'	planter	ديكمك ، غرس ايتمك
plastr'	emplâtre	ياقى
plat'	plat, plate	دوز ، ياصى
platen'	platine	پلاطين معدنى
plaŭd'	battre,claquer	شاقيردامق ، چالقنمق
plej'	le plus	اك زياده ، اكثرى
plekt'	tresser	اورمك
plen'	plein	طولو
plen'aĝ'	majeur	سن رشده واصل اولمش ، رشيد
plen'um'	accomplir	اجرا ، ايفا ، ادا ايتمك
plend'	plaindre, se plaindre	شكايت ايتمك
plet'	plateau	طبله
plezur'	plaisir	ذوق ، حظ صفا
pli	plus	دها
plik'	plique	صاچ خستەلكى
plor'	pleurer	آغلامق
plot'	gardon	طاتلى صولرده بولنور اوفق بياض قيا بالغى
plu	de plus	دن زياده ، فضله اولەرق

plug'	labourer	طوپراغی ایشلمك ، قازمق ، چفت سورمك
plum'	plume	قلم ، قوش تویی
plumb'	plomb	قورشون
pluŝ'	peluche	پلوش ، اوزون‌خاولو ، قطیفه
pluv'	pluie	یاغمور
po	numéral distributif qui a le sens de : par, au taux de, sur le pied de	توزیعیه اداتیدر . نسبتاً
poent'	point	صایی ، پونتو
pokal'	bocal, gobelet	کاسه ، قدح
polic'	police	انضباط ، ضابط ، پولیس
poligon'	blé noir, sarrasin	قره بغدای
polur'	poli	جلا ، پرداخ ، پارلاقلق
polus'	pôle	قطب
polv'	poussière	توز
pom'	pomme	الما
ter'pom'	pomme de terre	پاتاتس
ponard'	poignard	خنجر ، قامه
ponard'eg'	épieu, pique	مزراق
pont'	pont	کوپری
popl'	peuplier	قواق آغاجی
popol'	peuple	اهالی
popol'amas'	populace	غلبه‌لك ، ازدحام
por	pour, en faveur de	ایچون ، لهنه
porcelan'	porcelaine	پورسلان
porci'	portion	پارچه ، قسم ، پای

pord'	porte	قپو
pord'eg'	porte cochère	حولو قپوسی
porfir'	porphyre	قرمزی سماقی مرمر
pork'	cochon	خنزیر
port'	porter	کوتورمك ، نقل ایتمك
al'port'	apporter	کتیرمك
el'port'	supporter	تحمل ایتمك
porter'	double bière	سرت انکلیز بیراسی
portret'	portrait	رسم ، تصویر ، فطوغراف
poŝ'	poche	جب
posed'	posséder	مالك اولمق
post'	après	صکره
poŝt'	poste (la)	پوسته
sign'o de poŝt'o	timbre-poste	پوسته پولی
posten'	poste	مسند ، منصب ، مقام
postul'	exiger, requérir	ایستمك ، طلب و ادعا ایتمك
pot'	pot	قاپ ، چناق ، چوملك
potas'	potasse	حمض بوتاس
potenc'	puissance	قوهٔ معظمه ، قدرت
pov'	pouvoir	مقتدر اولمق
pra'	primitif. bis-	قدیم
praktik'	pratique	عملی ، فعلی
pram'	prame	نهرلردن کچمکه مخصوص صال
prav'	qui a raison, qui est dans le vrai	حق اولان
precip'	principalement, surtout	باخصوص . باشلیجه
preciz'	précis, juste	معین ، تام

predik'	prêcher	وعظ، نصیحت ایتمك
predikat'	attribut	مسند ، خبر
prefer'	préférer	ترجیح ایتمك
preĝ'	prier (Dieu)	عبادت ایتمك
prem'	presser, comprimer	باصمق، صیقمق، تضییق ایتمك
premi'	prime	مكافات، اكرامیه
pren'	prendre	آلمق
pren'o	levée	آلمه
pren'il'	tenailles	كرپتن ، قصاچ ، ماشه
prepar'	préparer	حاضرلامق ، احضار ایتمك
prepozici'	préposition	حرف جر ، الصاق
pres'	imprimer	طبع ایتمك
preskaŭ	presque	همان ، تقریباً
pret'	prêt, disposé	حاضر
pretekst'	prétexte	وسیله ، بهانه
pretend'	prétendre	ادعای استحقاق ایتمك ادعا ایتمك
preter	outre	اوته‌سنده ، اوبر طرفده
prez'	prix	فیئات
prezent'	présenter	عرض وتقدیم ایتمك
re'prezent'	représenter	وكالت ایتمك
prezid'	présider	ریاست ایتمك
pri	sur, touchant, de	دائر ، متعلق
primol'	primevère	ایلك بهارك ابتدالرنده چیقان چوقه چیچكی
princ	prince, souverain	امیر ، بك ، پرنس ، شهزاده
printemp'	printemps	ایلك بهار
privat'	privé, particulier	خصوصی

privilegi'	privilège	امتياز استثنا
pro	à cause de, pour	سببندن طولايى
pro'cent'	intérêt, pour cent	فائض
pro'cent'eg'	usure	فاحش فائض، مرابحه
proces'	procès	دعوى
produkt'	produire	حاصل ایتمك ، حاصلات ويرمك
profesi'	profession	صنعت ، مسلك
profet'	prophète	پیغمبر
profit'	profiter	استفاده ایتمك
profund'	profond	درين ، عميق
progres'	avancer	ترقى ایتمك
proklam'	proclamer	رسماً اعلان ایتمك
prokrast'	remettre, retarder	کجیکدیرمك ، تأخیر ایتمك
proksim'	proche, près de	يقين ، قريب
promen'	se promener	گزمك
promes'	promettre	وعد ایتمك
promontor'	promontoire, cap	دکیزك ایچنه کیرمش قره پارچه-سى ، برون
pronom'	pronom	ضمیر
ropon'	proposer, offrir	تكليف ، تقديم ایتمك
propr'	propre (à soi)	برينه مخصوص اولان
prosper'	réussir	ایشی راست کتیرمك
prov'	essayer	تجربه ایتمك
proverb'	proverbe	آتالر سوزى
provinc'	province	ولايت ، پایتخت غیری ، طشره
proviz'	pourvoir, garnir de	تدارك ایتمك
prudent'	prudent, raisonnable	معقول ، مدبر

prujn'	gelée blanche, frimas	چی ، قیراغی
prun'	prune	اریك
prunel'	prunelle	کچوك یبانی اریك
prunt'	en prêt	قرضاً
pruv'	prouver	اثبات ایتمك ، دلالت ایتمك .
publik'	public	عموم، اهالی
publik'a	public	عمومی، علنی، عام
pudel'	barbet	اوزون و قیویرجیق تویلی فینو کوپکی
pudr'	poudre	پودره
pugn'	poing	مشت، یمروق
pul'	puce	پیره، برغوث
pulm'	poumon	آق جکر
pulv'	poudre à tirer	باروت
pulvor'	poudre	ریك
pumik'	pierre-ponce	سونکر طاشی
pump'	pomper	طلومبه ایله چکمك
pun'	punir	جزا ویرمك، مجازات ایتمك
punc'	ponceau	قویو قیرمزی رنك
punĉ'	punch	پونچ
punkt'	point	نقطه
punkt'o'kom'	point et virgule	نقطه و ویرکول
du'punkt'	deux points	ایکی نقطه
punt'	dentelle	دانته‌له
pup'	poupée	ببك، قوقله
pupil'	pupille (de l'œil)	کوز ببکی
pur'	pur, propre	تمیز، خالص، صاف

purpur'	pourpre	ارغوان بویه ، ارغوانی رنك ، لون ارجوانی
pus'	pus	جراحت، ایرین، قیح
puŝ'	pousser (impulsion)	قاقق، دورتمك
put'	puits	قیو
putor'	putois, furet	قوقارجه دینان حیوان
putr'	pourrir	چورومك

R

rab'	piller	یغما ایتمك ، نهب و غارت ایتمك
rabat'	rabais, concession	مناقصه، فیأت تنزیلی، دون بها
raben	rabbin	خاخام
rabot'	raboter	رنده‌لمك
rad'	roue	تکرلك
radi'	rayon (de lumière,de roue,	شعاع، نصف قطر
radik'	racine	کوك، اصل، اساس
rafan'	raifort	پك یاقیجی سیاه بایر طورپی
rafin'	raffiner	تصفیه ایتمك
rajd'	aller à cheval	آتله کیتمك
rajt'	droit (le)	حق، حقوق
rajt'ig'	donner plein pouvoir	توکیل ایتمك
rakont'	raconter	نقل و حکایه ایتمك
ramp'	ramper	یره سورنمك
ramp'aĵ'	reptile	حیوان زاحف
ran'	grenouille	قورباغه

ranc'	rance	بوزلمش، قوقمش
rand'	bord, extrémité	كنار
rang'	rang, rangée, dignité	رتبه، صنف
ranunkol'	renoncule	كريد لالهسى، دوكون چيچكى
rap'	rave	طورپ
rapid'	rapide, vite	چبوق، سريع، سرعتلى
rapir'	fleuret	كسمز و اوجى دوكمهلى تعليم مچى قليجى
raport'	rapporter	تقرير و نقل و ايراد ايتمك
rasp'	râper	اكهلمك، رندهلمك
rast'	râteler	طراقله تطهير و تسويه ايتمك
rat'	rat	صيچان
raŭk'	rauque, enroué	بوغوق، قيصيق
raŭp'	chenille	طرطيل
rav'	ravir, enchanter	كوكل قاپيق
raz'	raser, faire la barbe	تراش ايتمك
re'	de nouveau, de retour; re-ré	يكيدن
reciprok'	mutuel, réciproque	متقابل
redakci'	rédaction	هيئت تحريريه
redaktor'	rédacteur	محرر
reg'	gouverner, régir	اداره ايتمك
reg'at'	sujet	تبعه
reĝ'	roi	قرال

regal′	régaler, traiter	ضيافت ويرمك
regiment′	regiment	آلاى
region′	région, territoire	جهت، قطر
registr′	registrer	قيد، تسجيل ايتمك
regn′	l'Etat	حكومت، دولت
regol′	roitelet	چالى قوشى
regul′	règle (principe)	قاعده، اصول
rekomend′	recommander	تعهد، توصيه و اخطار ايتمك
rekompenc′	récompenser	مكافات ايتمك، مكافاتلنديرمق
rekrut′	recrue	قرعه، عسكر يازلمش آدم
rekt′	droit, direct	طوغرى، مستقيم
mal′rekt′	oblique	مائل
rel′	rail	دمير چبوق، راى
religi′	réligion	مذهب، دين
rem′	ramer	كوركله قايق يوروتمك
rembur′	rembourrer, matelasser	يوك و يا قيتيق و سائره ايله طولديرمق
rempar′	rempart	قلعه
ren′	rein	بوبرك، كليه
renkont′	rencontrer	تصادف ايتمك
rent′	rente, revenu	ايراد، واردات، اسهام
renvers′	renverser	دويرمك
respekt′	respect	حرمت، رعايت
respond′	répondre	جواب ويرمك
respond′ec′	responsable	مسئوليت
rest′	rester	قالمق
restoraci′	restaurant auberge	آشجى دكانى، لوقنطه
ret′	filet (de mailles)	آغ، شبكه، فاق

rev'	rêver, imaginer	رؤيا كورمك
dis'rev'iĝ	désenchantement	سوينج دفعى
rezerv'	réserver	بر شيئك بر قسمنى آيروب صاقلامق
rezin'	résine	رچينه، راتينج
rib'	groseille	فرنك اوزومى
ribel'	se révolter	عصيان ايتمك
riĉ'	riche	زنكين
ricev'	recevoir, obtenir	آخذ، قبض ايتمك، آلمق
rid'	rire	كولمك
rif'	banc	قيا، قيالق
rifuĝ'	se réfugier	هجرت ايتمك
rifuz'	refuser	رد ايتمك، رضا ويرمهمك، امتناع ايتمك
rifuz'iĝ'	renoncer	واز كچمك، ترك و فراغت ايتمك
rigard'	regarder	باقمق
rigid'	roide, rigide	سرت، قتى
rigl'	verrouiller	(قپويى) سورمهلمك،
rigl'il'	verrou	سوركو
rikolt'	récolter, moissonner	حصاد ايتمك، محصول طوپلامق
rikolt'il'	faux, faucille	طيرپان، محصاد
rilat'	concerner; avoir rapport à	متعلق، عائد اولمق
rim'	rime	قافيه
rimark'	remarquer	فرق ايتمك، اخطار دقت ايتمك
rimed'	moyen, expédient	واسطه

rimen′	courroie, lanière	قایش
ring′	anneau	یوکسوك
ring′eg′	cerceau	فوچی چنبری
rinocer′	rhinocéros	کرکدان، زرکردان
rip′	rive, côte	کنار، قیی، ساحل
ripet′	répéter	تکرار ایتمك
ripoz′	reposer (se reposer)	راحت ایتمك
riproĉ′	reprocher	آزارلامق
risk′	risquer	مخاطره‌یه القا ایتمك
risort′	ressort	زنبرك، یای
river′	rivière, fleuve	ایرماق، نهر، چای
riverenc′	révérence	تمنا
riz′	riz	پرنج
rod′	rade	کوچك کورفز
romp′	rompre, casser	قیرمق
rond′	rond, cercle	حلقه، دائره
ronk′	ronfler	خورلامق، خرلدامق
ros′	rosée	چی، شبنم
rosmar′	morse	دکیز اینکی، مورس
rosmaren′	romarin	بیریه
rost′	rôtir	قاوورمق، کباب ایتمك
rostr′	trompe	فیلك خرطومی
rot′	compagnie (de soldats)	عسکر بلوکی
roz′	rose	کل (چیچك)
rozari′	rosaire	تسبیح
rub′	décombres, gravois	بنا انقاضی
ruband′	ruban, cordon	شریت، قوردله

ruben'	rubis	ياقوت
rubrik'	rubrique	مقالەباشى فصل و باب باشلرى
ruĝ'	rouge	قرمزى
ruin'	ruines	خرابه، ويرانه
ruin'ig'	ruiner	خراب ايتمك
rukt'	renvoi de l'estomac, rot	گكرمه، تكريع، تجشى
rul'	rouler	يووارلانمق
rul'o	rouleau, cylindre	استوانه، مردانه، سيلندير
rum'	rhum	روم ايچكى
rust'	rouille	حمض يكينم حديد، كوف، پاس
ruz'	rusé astucieux	حيله كار

S, Ŝ

sabat'	samedi	جمعه ايرتسى
sabl'	sable	قوم
sabl'aĵ'	banc de sable	قوم ييغنى
ŝaf'	bélier, mouton	قيون
safir'	saphir	كوك ياقوت ، صفير
safran'	safran	صفران
sag'	flèche	اوق ، تير
saĝ'	sage, sensé	عقللى ، اوصلو
sagac'	subtil ; argutieux	آكلايشلى ، فراستلى
ŝajn'	sembler	كورينمك
sak'	sac	چانطه ، طوربا ، چوال
ŝak'	échecs (jeu)	شطرنج اويونى ، پاپتاقلرى
ŝakal'	chacal	چقال

sakr'	épine du dos	قویروق صوقومی کمیکی
sal'	sel	طوز
ŝal'	châle	شال
salajr'	salaire, appointements	معاش
salamandr'	salamandre	کرتنکله
sal'amoniak'	sel ammoniac	آمونیاق طوزی
salat'	salade	سلاطه
salik'	saule	سکود آغاجی
salm'	saumon	صوم بالیغی
ŝalm'	chalumeau	قیومجی قندیلی بوروسی
salon'	salon	صالون ، مسافر اوطه‌سی
salpetr'	salpêtre	کهرجله
salt'	sauter, bondir	آتلامق، صچرامق
salut'	saluer	سلام ویرمك
salvi'	sauge	آطه چایی
sam'	même (qui n'est pas autre)	عینی
ŝam'	peau de chamois	طاغ کچیسی دریسندن معمول سختیان
sambuk'	sureau	مرور آغاجی
san'	sain, en santé	عفیتده، صحتده بولنان، صحتی یرنده
ŝancel'	chanceler	صاللانمق، قلداتمق
sang'	sang	قان، دم
ŝanĝ'	changer	دکیشدیرمك
sankt'	saint	مقدس، عزیز
sankt'ej'	temple	مقدس یر
sap'	savon	صابون
sardel'	sardine	صارده بالغی
ŝarg'	charger (une arme à feu)	تفنك طولدیرمق

ŝarĝ'	charger	يوكلنمك
sark'	sarcler	مضر اوتلرینی آییقلامق
ŝark'	requin	جامکوز بالغی
sat'	rassasié	طوق
ŝat'	estimer	تقدیر ایتمك، قیمتنی بیلمك
mal'ŝat'	négliger	تقدیر ایتمه‌مك
satur'	rassasier, assouvir	بر مایعه حل ایده‌بیله‌جکی مقدار مواد ویرمك
saŭc'	sauce	یمك تربیه‌سی، صالچه
ŝaŭm'	écume	کوپوك
sav'	sauver	قورتارمق، تخلیص ایتمك
sceptr'	sceptre	حکمدارلق علامتی اولان عصا
sci'	savoir	بیلمك
sci'ig'	avertir, annoncer	اخبار ایتمك
sci'iĝ'	apprendre	خبر آلمق
scienc'	science]	فن
sciur'	écureuil	کلنجك، سنجاب
se	si	اکر
seb'	suif	ایچ یاغی، شحم
sed	mais	لکن، فقط
seg'	scier	بیچمك
seĝ'	chaise	اسکمله، صندالیه
sek'	sec	قورو
sekal'	seigle	چاودار
sekc'	disséquer	اقسام و فصوله و یا دوائر و شعباته تقسیم
sekret'	secret	کیزلیه‌جك شی، سر، راز
sekretari'	secrétaire	مکتوبجی
seks'	sexe	جنسیت

sekund'	seconde	ثانیه
sekv'	suivre	قوو الامق، تعقیب ایتمك
sel'	selle	اکر، سمر
sel'i	seller	بیکیره اکر اورمق
ŝel'	écorce, coque	قبوق، قشر
sen'ŝel'ig'	écorcer, peler	قبوغنی صویمق
selakt'	petit-lait	آیران، پینیر صویی
ŝelk'	bretelle	پانتالون آصقیسی
sem'	semer	اکمك، زرع ایتمك
sem'o	semence	تخم، زرع، چکردك
semajn'	semaine	هفته
sen	sans	سز، بی، غیر، بلا
senc'	sens, acception	معنا
send'	envoyer	کوندرمك
sent'	ressentir, éprouver (une impression)	حس ایتمك، طویمق
sentenc'	sentence	قیصه وفقط مفهومی واسع کلام حکمت، حکمیات، حدیث
sep	sept	یدی
sepi'	seiche (poisson)	مرکب، سوبیا بالیغی
Septembr'	Septembre	ایلول
serĉ'	chercher	آرامق
ŝerc'	plaisanter	شقه، لطیفه ایتمك
serĝent'	sergent	قواس، صیره چاوشی
seri'	série	صره سلسله، طاقم
serioz'	sérieux	جدی
serpent'	serpent	ییلان
serur'	serrure	کلید

serv'	servir (quelqu'un	خدمت ایتمك
servic'	service	خدمت
servut'	corvée	کوله‌لك ، زحمتلی ایش
ses	six	آلتی
sever'	sévère	سرت ، شدتلی
sezon'	saison	موسم
si	soi, se	کندیسنی ، کندی
si'a	son, sa	کندینککی
ŝi	elle	او (مؤنث)
ŝi'a	son, sa	انکلکی (مؤنث)
sibl'	siffler, frémir	فیسلدامق ، خیشیردامق
sid'	être assis, siéger	اوطورمش اولمق
kun'sid'	séance, session	مجلس ومحکمه انعقادی ، اجتماعی
sieĝ'	assiéger	محاصره ایتمك
sigel'	sceller	مهرلمك
sigel'vaks'	cire à cacheter	مهر مومی
sign'	signe, marque	رمز اشارت ، نشان
post'sign'	trace, vestige	أثر ، ایز
signal'	signal	اشارت ، اشعار
signif'	signifier	دلالت ایتمك ، معناسنده اولمق اکلاشیلمق
silab'	syllabe	هجا
silab'i	épeler	هجالامق
ŝild'	bouclier	قالقان، سپر
silent'	se taire	سکوت ایتمك ، شماته ایتمه‌مك صوصمق
silik'	silex, caillou	چاقمق طاشی
silk'	soie	ایپك
silur'	glanis	طاتلی صو ییلان بالیغی

silvi′	fauvette	اوتلکن قوشی ، چالی بلبلی
ŝim′	moisir	کوفلنمك ، کوف باغلامق
simi′	singe	مایمون
simil′	semblable	بکزه‌یان ، بکزر اویغون
simpl′	simple	مشابه بسیط
sincer′	sincère	صادقانه صمیمی خالصانه
ŝind′	bardeau, échandole	پداوره چام تخته‌سی
singult′	avoir le hoquet	هیچقرمق
sinjor′	monsieur	افندی
ŝink′	jambon	زانبون، طموز بجاغی پاصدیرمه‌سی
ŝip′	navire	کمی ، سفینه
ŝir′	déchirer	ییرتمق
siring′	lilas	لیلاق چیچکی
ŝirm′	couvrir, protéger	محافظه ایتمك ، سپر اولمق
sirop′	sirop	شروب ، شربت
sitel′	seau	قوغا ، قووه
situaci′	situation, position	موقع ، حال، وضعیت
skabi′	gale, déchet	اویوز ، نباتاته عارض اولان صاك علتی
skadr′	scadron	سواری بلوکی
skal′	échelle	اسقاله ، خریطه مقیاسی ، مقیاس
skapol′	omoplate	کورك کمیکی ، اوموزك آلتنده بولنان اوچ کوشه‌لی انجه کمیك
skarab′	scarabée	حمام بوجکی
skarlat′	écarlate	قیزیل بویه ، ارغوان
skarp′	écharpe	حمائل ، قورده‌لا ، آصقی
skatol′	boite	قوطی ، محفظه
skerm′	escrimer	مچ وقلیچ تعلیمی ایتمك

skiz'	esquisser	طاصارلامق
sklav'	esclave	اسیر، قول ، كوله ، بنده
skolop'	bécasse	چاسه، یلوه قوشی
skorbut'	scorbut	اسقورپوط
skorpi'	scorpion	عقرب
skrap'	râcler, ratisser	طیرمالامق
skrib'	écrire	یازمق
skrofol'	scrofules	صراجه علتی
sku'	secouer	صاللامق صارصمق
skulpt'	sculpter	حك ، هیكلتراشلق ایتمك
skulpt'il'	ciseau	منقاش
skurĝ'	fouet	قیرباج ، قامچی
skvam'	écaille de (poisson	بالق پولی
ŝlim'	limon, bourbe	مهر وسائره چاموری ، چوراق
ŝlos'	fermer à clef	كلیدلمك ، آناختار ایله قپامق
ŝlos'il'	clef	آناختار
ŝmac'	baiser	اوپمك ، پوس ایتمك
smerald'	émeraude	زمرد
ŝmir'	oindre graisser	یاغلامق
ŝnur'	corde	ایپ ، اورغان
sobr'	sobre	قناعتكار، آز ییوب ایچن
mal'sobr'	enivré	پرهیزسز، اعتدالسز
societ'	société	شركت ، جمعیت ، جماعت
sof'	sofa	صوفا
soif'	avoir soif	صوصامق
sojl'	seuil	عتبه ، آستانه ، اشیك
sol'	seul	یالكز
soldat'	soldat	عسكر
solen'	solennel	مطنطن ، مدبدب ، شعشعه‌لی

solv'	résoudre	حل وفصل ایتمك
somer'	été	یاز
son'	sonner, rendre des sons, résonner	سس چیقارمق صدا ویرمك
sonĝ'	songe	رؤیا ، خیال
sonor'	tinter	چالنمق
son'serpent'	serpent à sonnettes	چینغیرداقلی ییلان
sopir'	soupirer après	چوق ارزو ایتمك، حسرت چکمك
sopran'	dessus (musique), discant	یوکسك سس ، هر نوع سازك نواتلی ، سوپرانو
sorb'	humer	نفسله چکوب یوتمق
sorĉ'	pratiquer la magie, la sorcellerie	سحربازلق، بوکوجیلك اجرا ایتمك
sorik'	musaraigne	بورنی -یوری برنوع فاره
sorp'	sorbe	اووز ، غبیرا
sort'	sort, destinée	قدر ، قسمت ، حال
ŝov'	pousser, mener	قاقق
sovaĝ'	sauvage	وحشی ، یبانی
ŝovel'	enlever avec une pelle	کورکله قالدیرمق
spac'	espace	میدانلق
spalir'	espalier	آصمه لق
ŝpar'	ménager, épargner	اقتصادده رعایت ایتمك ، ادارهایله قوللانمق
spat'	éparvin, spath	اسپاط معدنی
spec'	espèce	درلو، نوع، جنس
spegul'	miroir	آینه
spert'	expérimenté	مقتدر ، تجربه کورمش

spez'	virement	دینك داینه اعادەسی
el'spez'	dépenser	صرف ایتمك
en'spez'	avoir des revenus	اخذ وقبض ویا تحصیل ایتمك
spic'	épice	بهكه قونیلان بهارات
spik	épi	باشاق ، سنبله
spin'	épine du dos, échine	ارقه كمیكی ، صیرت كمیكی
ŝpin'	filer	ایپلیك یاپمق
spinac'	épinards	اسپناق
spion'	espion	خفیه ، جاسوس
spir'	respirer	تنفس ایتمك
spirit'	esprit	روح ، ذكا ، عقل
spit'	en dépit de	عنادینه
spong'	éponge	سونكر
sprit'	spirituel ingénieux	معنالی نكتەلی
spron'	éperon	مهموز
ŝpruc'	jaillir	فیشقیرمق
sput'	cracher	توكورمك
ŝrank'	armoire	دولاب
ŝraub'	vis	ویدا
stab'	état-ma or	اركان حرب
stabl'	tréteau	دستگاه ، سهپا
staci'	station	استاسیون ، اسكله
staci'dom'	embarcadère	استاسیون ، موقف
stal'	étable	اصطبل ، آغل ، صغیر واینك آخوری
ŝtal'	acier	چلیك
stamp'	estampille, timbre	تمغا ، مارقه

stan′	étain	قلاى معدنى
stan′i	étamer	قلايلامق
standard′	drapeau étendard	بايراق ، سنجاق
stang′	perche (bois)	اوزون صيريق
star′ !	être debout	اياقده طورمق
stat′	état (manière d'être)	حال
ŝtat′	État	مملكت ، حكومت
steb′	piquer	ايكنه آردى ديمك
stel′	étoile	يلديز
ŝtel′	voler, dérober	خرسزلق ايتمك ، سرقت ايتمك
step′	lande, step	مستور چول ، استوپ
sterk′	fumier engrais	فيشقى
sterled′	sterlet (poiss.)	كوبره. بالق
stern′	étendre, coucher	ياتمق ، اوزاتمق
stertor′	râler	جان چكيشمك
stil′	style	طرز افاده ، كتابت فن واصولى انشا، سبك، اسلوب بيان
stip′	genêt	قاطير طيرناغى، رتم (برنوع نبات)
ŝtip′	bloc, billot	قالين وقيصه آغاج كوتوكى
stof′	stofe (mesure)	روس اولچوسى
ŝtof′	étoffe	قماش
stomak′	estomac	معده
ŝton′	pierre	طاش
ŝtop′	boucher	طيقامق
strab′	loucher	شاشى اولمق ، باقمق
strang′	étrange, bizarre	تحف ، عجيب
strat′	rue	صوقاق

streĉ'	tendre tirer	كرمك ، چكمك ، اوزاتمق
strek'	rayer, biffer	چيزمك
strek'o	trait	چيزكى ، خط
stri'	bande, raie	قالين چيزكى
strig'	hibou	بايقوش
strik'	grève	تعطيل اشغال
ŝtrump'	bas (vêtement)	چوراب
strut'	autruche	دوه قوشى
student'	étudiant	شاكرد ، مكتبلى
stuk'	couvrir de stuc crépir	صبوامق
stup'	étoupe	قتيق استوپا
ŝtup'	marche, échelon	مردیون باصماغی
ŝtup'ar'	escalier, échelle	مردیون
sturg'	esturgeon	مرسين بالغى
sturn'	étourneau, sansonnet	صيغيرجق قوشى
ŝu'	soulier	قوندره ، پاپوچ
sub	sous	زير ، آلتنده تحت
subit'	subit, soudain	آنسزين ، آنى
subjekt'	sujet	فاعل
sublimat'	mercure sublimé	آق سلمن
substantiv'	substantif	اسم ، اسم موصوف
suĉ'	sucer	امك ، مص ايتمك
sud'	sud	جنوب
sufer'	souffrir, endurer	درد والم چكمك آجى وآغرى طويمق
sufiĉ'	suffisant	اوبرر ، كافى

sufok'	suffoquer, étouffer	بوغمق
suk'	jus, suc	عصاره ، شيره ، مايع
sukcen'	succin, ambre jaune	كهربا
sukces'	avoir du succès	موفق اولمق
suker'	sucre	شكر
ŝuld'	devoir (dette)	بورج
sulfur'	soufre	كوكرد
sulk'	sillon	صبان ايزی
ŝultr'	épaule	اوموز
sum'	somme	مبلغ ، يكون
re'sum'	résumer	خلاصه واجمال ايتمك
sun'	soleil	كونش ، شمس
sun'flor'	tournesol	آی چيچكی
sup'	soupe, potage	چوربا
super'	au-dessus de, sur (sans toucher)	يوقاری
super'i	surpasser	فوقنده اولمق تجاوز ايتمك
super'akv'	inonder, submerger	صوباصمق ، فيضان ايتمك
super'flu'	superflu	فضله ، لزومسز
super'jar'	année bissextile	سنهٔ كبيسه
superstiĉ'	superstition	اعتقاد ، باطل وعقله مخالف اعتقاد
supoz'	supposer	فرض ايتمك
supr'	en haut	يوقاريده
supr'o	sommet, cime	تپه
supr'aj'	surface	روی ، يوز

sur	sur (en touchant	اوزرینه ، اوزرنده
surd'	sourd	صاغیر ، قولاغی ایشیتمز
surpriz'	surpendre	شاشیرتمق
surtut'	redingote	ردینغوت
suspekt'	suspecter soupçonner	ظن وشبهه ایتمك ، سوءظننده بولنمق
ŝut'	verser, répandre (pas pour les liquides)	طاغیتمق ، دوکمك ، یایمق
svat'	rechercher en mariage, s'entremettre	شفاعت ایتمك ، توسط ایتمك (ازدواج ایچون)
ŝvel'	enfler	شیشیرمك ، قبارتمق
sven'	s'évanouir	بایلمق
sving'	brandiller	حرکت ایتدیرمك صاللامق
ŝvit'	suer	ترلەمك

T

tabak'	tabac	توتون
taban'	taon	صغیر سینکی ، آت سینکی
tabel'	table,	تابلو ، لیسته ، جدول
tabl'	table	ماصه ، صفره
tabul'	planche	تخته
taĉment'	détachement	برفرقه ویابرآلایدن آیرلمش عسکر ، مفرزه
taft'	taffetas	جانفس
tag'	jour	کون
tajlor'	tailleur	ترزی

taks'	taxe'r	تخمين وتقدير ايتمك
talent'	talent	درايت ، اهليت
tali'	taille	بل
talp'	taupe	كوستبك
tambur'	tambour	داوول ، طامبور
tambur'i	battre le tambour	داوول چالمق
tamen	pourtant, néanmoins	بونكله برابر ، مع هذا
tan'	tanner	دباغت ايتمك
tapet'	tapisserie, tenture	قماش اورتى وسائره
tapiŝ'	tapis	كليم ، سجاده ، خالى
tas'	tasse	فنجان
taŭĝ'	être bon pour, convenir pour	اويمق ، موافق اولمق ، ياقيشمق
tavol'	couche, rangéé	قات ، طبقه
te'	thé	چاى
te'kruĉ'	théière	چاى ابريقى ، چايدان
te'maŝin'	bouilloire	صو قايناممه مخصوص كوكوم
ted'	provoquer la satiété, ennuyer	اوصاندیرمق
teg'	mettre pardessus, couvrir	قاپلامق
teg'o	taie	ياستيق قاپلامه‌سى
tegment'	toit	طام ، چاتى
sub'tegment'	galetas	صچاق آلتى ، چاتىديى ، شيروان
teks'	tisser	طوقومق ، اورمك ، نسج ايتمك
teler'	assiette	طباق
tem'	thème	ماده ، مبحث ، موضوع اليه

temp'	temps (durée)	وقت ، زمان
tempi'	tempe	شقاق
ten'	tenir	طوتمق ، الده طوتمق
ten'il'	manche, anse	قبضه ، صاپ ، قولپ
de'ten'	retenir	طوردیرمق ، ضبط ایتمك
sub'ten'	étayer, appuyer	طایامق
tend'	tente, pavillon	چادیر ، چرکه
tenden'	tendon	عضله نك اوجی وتر
tent'	tenter	قانغه تشویق
ter'	terre	یر . طوپراق ، کرهٔ ارض
en'ter'ig'	ensevelir	تکفین ایتمك ، کومك
ter'kol'	isthme	برزخ
ter'pom'	pomme de terre	پاتاتس
teras'	terrasse	چارداق ، تراچه
terebint'	térébenthine	ترمنتین
termin'	terme	تعبیر ، کلمه
tern'	éternuer	آقسیرمق
terur'	terreur, effroi	بیوك قورقو ، دهشت
testament'	testament	وصیت ، وصیتنامه
testik'	testicule	خصیه ، خیا
testud'	tortue	قاپلومباغه
tetan'	tetanos	کزاز ، تتانوس خسته لغی
tetr'	*t*étras, coq de de bruyère	طاغ خروسی
tetra'	gélinotte de bois	طاغ طاوغی ، چیل
tez'	thèse	مذاکره یه قونیلان ماده ، موضوع بحث . مدعا
	tel	شو نوع ، شو ویا او قبیلدن

tial'	c'est pourquoi	بونك ایچون
tiam	alors	اووقت ، اوزمان
tibi'	os de la jambe, tibia	اینجیك كمیكی
tie	là-bas, là y	اوراده
tiel	ainsi, de cette manière	بویله‌جه ، بوصورتله ،بووجهله
tigr'	tigre	قاپلان
tikl'	chatouiller	قیدقلامق
tili'	tilleul	اخلامور آغاجی
tim'	craindre	قورقمق ، خوف ایتمك
timian'	thym	فصیلهٔ سعتریه‌دن‌یبانی ككیك
timon'	timon	اوق
tine'	teigne	قورد ، كووه ، بیت
tint'	tinter	جینلامق ، طن ایتمك
tio	cela	او، شو
tiom	autant, tant	شوقدر ، اوقدر
tir'	tirer	چكمك ، جروجذب ایتمك
kun'tir'	resserrer	یناشدیرمق، طوپلامق
titol'	titre	عنوان ، سرلوحه
tiu	celui-là	او ، اوراده‌كی
tol'	toile	تول ، تولبند
tol'aĵ'	linge	چماشیر
toler'	tolérer	سربست براقمق تحمل ایتمك
tomb'	tombe	مزار طاشی مزار
tombak'	tombac	تنباكی
ton'	ton, son	نغمه، صدانك پرده‌سی
tond'	tondre	قیرقمق ، یپاغی وقیل وتوی قیرپمق
tond'il'	ciseaux	مقاص
tondr'	tonner	كوك كورلمك

topaz'	topaze	طوپاز ، قبریس طاشی
torĉ'	torche	مشعله ، چراغ
tord'	tordre	بوکمك ، بورمق
torf'	torf, tourbe	برکوری ، قوری یوصوق
torn'	tourner (avec un tour)	چویرمك ، دوندرمك ،چرخدن چکمك
tornistr'	havresac	نفر ویاعمله چانطه‌سی ، عسکر طوربه‌سی
tort'	tourte	تورتا دینلن بونوع پاسته
tra	à travers	ایچندن ، آره‌سندن
trab'	poutre	دوشمه کیریشلرینی طوتان خاطیل دیرك
traduk'	traduire	ترجمه ایتمك
traf'	toucher le but	هدفه اصابت ایتمك
traĥe'	trachée-artère	هوایی جکره کوتورن قیرتلاق
trajt'	trait	چهره ، سیما ، علائم وجهیه
trakt'	négocier (faire des négociations)	مذاکراته کیریشمك
tranĉ'	trancher, couper	کسمك
al'tranĉ'	couper, tailler	کسمك ، یارمق
trankvil'	tranquille	سکونتلی ، راحت
trans	au-delà, trans-	اوته‌ده ، اوته‌یه
tre	très, fort, bien (adv.)	غایت ، پك ، چوق زیاده
tref'	trèfle	اویون کاغدنده اسپاتی
trem'	trembler	دیتره‌مك
tremol'	tremble	آقچه قواق
tremp'	tremper	ایصلاتمق ، برمایعه باتیرمق
tren'	traîner	سورو کلمك

trezor'	trésor	خزینه ، دفینه
tri	trois	اوچ
tribun'	tribune	کورسی
tri'foli'	trèfle	یونجه
trik'	tricoter	اورمك
trikot'	tricot	اورمه ، اورکی
tril'	tril, trille	سس دیتره‌یه‌رك چیقاریلان نغمه
trink'	boire	ایچمك
trip'	tripes	باغیرصاق اشکنبه
tritik'	froment	بغدایك اعلا جنسی
trivial'	trivial	خرج عام، مبذول، عادی
tro'	trop	چوق زیاده
trog'	auge	چقورلی طاش، چشمه طاشی، قورنه
tromb'	trombe	قصیرغه
tromp'	tromper, duper	الداتمق
tron'	trône	تخت
tropik'	tropique	تروپیق، مدار، شدت حرارت یرلو لنك و یا یورغه و طیریس یورویشله یورومك
trot'	trotter	
trotuar'	trottoir	یایا قالدیرمی ، سوقاغك پیاده‌لره مخصوص مرتفعجه کناری
tro'uz'	abuser	سوء استعمال ایتمك ، قاعدهٔ صرفیه‌یه مغایر قوللانمق
trov'	trouver	بولمق
tru'	trou	دلیك
trud'	contraindre de prendre	امر و تکلیف ایتمك ، تضییق ایتمك ، اجبار ایتمك
truf'	truffe	یرمانتاری
trul'	truelle	مالا
trumpet'	trompette	بوری چالغیسی

trunk'	tronc, tige	آغاج كتوكى ، آغاج ونبات صاپى
trunk'et'	tige, queue	بشاق ، برنباتك صاپى
trut'	truite	آلا بالیغی
tualet'	toilette	توالت ، توالت طاقمی
tub'	tuyau	بورو
tuber'	tubérosité	آغاج بوغومی ، بوداق
tuf'	touffe	دمت
tuj	tout de suite aussitôt	درعقب ، درحال
tuk'	mouchoir	منديل
tul'	tulle	تول ، تولبند ، بورونجك
tulip'	tulipe	لاله دینلن چیچك
tumult'	tumulte	پاطیردی ، كورلدی
tur'	tour (édifice)	قله
turban'	turban	صاریق ، عمامه
turd'	grive	آردج قوشی
turkis'	turquoise	فیروزه طاشی
turment'	tourmenter	اذیت ویرمك ، معذب ایتمك
turn'	tourner	چویرمك ، دوندیرمك ، دور ایتدیرمك
turnir'	tournoi	جرید اویونی
turt'	tourterelle	قومری
tus'	tousser	اوكسورمك
tuŝ'	toucher	تماس ایتمك ، طوقنمق
tut'	entier, total	بتون ، هپسی ، تمام

U

u	marque l'impératif	صیغهٔ امریه علامتی
uj'	qui porte, qui contient, qui est peuplé de; ex. **pom'** pomme — **pom'uj'** pommier; **cigar'** cigare **cigar'uj'** porte-cigares; **Turk'** Turc — **Turk'uj'** Turquie	برشی حاوی اولان قاپ و ساکن اولان محل ارائه ایدر . مثلا **pom'** الما **pom'uj'** الما آغاجی **cigar'** سیغاره **cigar'uj'** سیغاره قوطیسی **Turk'** ترك **Turk'uj'** ترکیا .
ul'	qui est caractérisé par telle ou telle qualité, telle façon d'être; ex. **bel'** beau — **bel'ul'** bel homme; **mal'jun'** vieux — **mal'jun'ul'** vieillard	بر وصف ایله متصف اولان ذات. مثلا **bel'** کوزل **bel'ul'** بر کوزل آدم **mal'jun'** اختیار **mal'jun'ul** اختیار بر ذات
ulcer'	ulcère	جریحه ، یاره
ulm'	orme	قاره آغاج
uln'	aune	بر نوع طول اولچیسی
um'	suffixe peu employé, et qui reçoit différents sens aisément suggérés par le contexte et la signification de la racine à laquelle il est joint	آز مستعمل و معنئ مختلفه‌یی جامع اولان بو ادات کلمه‌نك آخرینه علاوه اولنور . نه کبی بر معنا افاده ایتدیکی عباره‌نك سیاق و سباقندن و یاخود لاحق اولدیغی کلمه‌نك معنای اصلیسندن آکلاشیلور .
umbilik'	nombril	کوبك

unc'	once	اونجيا ، بر نوع اولچى
ung'	ongle	طرناق
ung'eg'	griffe, serre	يرتيجى قوش پنچه‌سى وطيرناقلرى
uniform'	uniforme	البسهٔ رسميه ، اونيفورمه
univers'	univers	جهان ، دنيا
universal'	universel	عمومى
universitat'	université	دارالفنون
unu	un	بر
ur'	ure, bœuf sauvage	بوغا ، يبانى اوكوز
urb'	ville	شهر ، مدينه ، بلده
antaŭ'urb'	faubourg	قصبه‌نك قلعه وسور خارجنده‌كى محله‌سى
urin'	uriner	صودوكمك ، بول ايتمك
urn'	urne	پيانقو ويا قرعه نومرولرينى حاوى چكمجه
urogal'	coq de bruyère	يبان خروسى
urs'	ours	آيى
urtik'	ortie	ايصيرغان اوتى
us	marque le conditionnel	صيغهٔ شرطيه اداتيدر
uter'	matrice	دول ياتاغى ، رحم مادر
util'	utile	فائده‌لى ، نافع
mal'util'	nuisible	مضر ، طوقناقلى
uz'	employer	استعمال ايتمك ، قوللانمق
uz'aĵ'	outils	آلات
tro'uz'	abuser	سوء استعمال ايتمك
uzurp'	usurper	جبراً وفضولا ضبط وغصب ايتمك

V

vafl'	gaufre, oublie	برنوع یاصی چورك، کاغد حلواسی
vag'	vaguer	اوته یه بری یه گزوب طولاشمق، سرسری و اواره اولمق
vagon'	wagon	تیمور یولی آرابه سی، واغون
vagon'ar'	train	ترن
vakcini'	airelle rouge	قرمزی یبان مرسینی
vaks'	cire	بال مومی، موم
vaks'tol'	toile cirée	مشمع
sigel'vaks'	cire à cacheter	مهر مومی
val'	vallée	دره. وادی
valiz'	valise	خورج. چانته
vals'	valse	والس
van'	vain	بوش، نافله، بیهوده
vang'	joue	یناق
vang'har'o'j	favoris	چتال سقال
vanil'	vanille	وانیلیا
vant'	vain, frivole	واهی، بوش. باطل
vapor'	vapeur	بخار
varb'	enrôler, engager	برطرف و یا جمعیته جلب ایتمك
variol'	variole	چیچك علتی
varm'	chaud	صیجاق، حرارت
mal'varm'um'	se refroidir	صوغوقلامق، زکامه اوغرامق
vart'	soigner	گوزتمك (چوجغه باقمق)
vasal'	vassal	دره بکی اتباعی. امارت تابع
vast'	vaste, étendu	واسع، گنیش
mal'vast'	étroit	طار، ضیق

Esperanto	Français	Türkçe
vast'ig'	répandre	نشر ايتمك ، تعميم توسيع ايتمك
vat'	ouate	واته ، چريشلى پامبوق
vaz'	vase	كاسه ، قاب
ve !	malheur !	ايواه - هيهات
veget'	végéter	نشوونما بولمق ، بيتمك
vejn'	veine	طمار ، وريد
vek'	réveiller, éveiller	اويقودن اويانديرمق
vekt'	fléau	دوكن خرمن دوكنى
vel'	voile	يلكن
velen'	vélin	دوز چيزكيسز اعلى بياض كاغد
velk'	se faner, se flétrir	بوروشمق
velur'	velours	قطيفه
ven'	venir	كلمك
de'ven'	descendre	منبعث ، حاصل اولمق، نشأت ايتمك
vend'	vendre	صاتمق
vendred'	vendredi	جمعه
venen'	poison	زهر ، سم
venĝ'	se venger	انتقام آلمق
venk'	vaincre	غلبه چالمق ، يكمك
vent'	vent	روزكار
vent'um'	éventer	هوالنديرمق . يلپازه‌لمك
ventol'	éventer, vanner	براوطه وسائره‌نك هواسنى تجديد ايتمك
ventr'	ventre	قارن ، بطن
ver'	vérité	طوغريلق ، حقيقت
verb'	verbe	فعل
verd'	vert	يشيل
verdigr'	vert-de-gris	زنكار

verg'	verge	اینجه دکنك
verk'	composer, faire des ouvrages (littér,)	تألیف ، ترکیب ایتمك
verm'	ver	قورد ، صوغلجان
vermiĉel'	vermicelle	شهریه ، تل شهریه
vers'	vers	مصراع ، نظم ، بیت ، شعر
verŝ'	verser	آقیتمق
verst'	verste	روسیه‌نك طول اولچیسی
vert'	sommet de la tête	قفانك تپه‌سی
vertebr'	vertébre	صیرت کمیکلرینك بهری، فقره
vertikal'	vertical	شاقولی ، عمودی
veruk'	verrue	کوچك قبارمه ، سکل
vesp'	guêpe	صاری یبان آریسی کرکم
vesper'	soir	آقشام
vespert'	chauve-souris	یراسه ، خفاش
vest'	vêtir, habiller	کیدیرمك تلبیس ایتمك
vest'o	habit	لباس ، البسه ، روبا
vestibl'	vestibule	قاعه ، دهلیز
veŝt'	gilet	یلك
vet'	parier	بحث طوتمق
veter'	temps (température)	هوا
vetur'	aller, partir, à l'aide d'un véhicule quelconque : bateau, voiture, etc.	آرابه ایله کیتمك
vezik'	vessie	سدیك قائوغی ، مثانه
vezir'	vizir,	وزیر
vi	vous, toi, tu	سز ، سن

vi′a	votre, ton	سزك ، سنك
viand′	viande	ات ، لحم
viburn′	aubier	بیاض قهقهه فدانی
vic′	rang, série, tour	صره
vid′	voir	كورمك
vidv′	veuf	طول ، ارمل
vigl′	éveillé, vigilant	اویانیق دقت و اهتمام ایدن
vikari′	vicaire	وكیل ، قائمقام ، معاون
vil′	touffe,villosité	علوپ ، دسته ، دمت
vilaĝ′	village	كوی ، قریه
vilaĝ′an′	paysan	كویلی
vin′	vin	شراب
vin′ber′	raisin	اوزوم
sek′vin′ber′	raisin sec	قوری اوزوم
vinagr′	vinaigre	سیركه
vind′	tortiller	چوجنی قونداقلامق
vintr′	hiver	قیش ، شتا
viol′	violette	منكشه
violon′	violon	كمان
violonĉel′	violoncelle	بیوك باصو كمانی
vip′	fouet	قامچی ، قیرباج
vipur′	vipère	انكرك ییلانی
vir′	homme (sexe)	اركك آدم
virg′	virginal	بكره متعلق ، بكری
mal′virg′ig′	déshonorer violer	بكرینی ازاله ایتمك
virt′	vertu	فضیلت
virtuoz′	virtuose	موسیقی شناس

viŝ'	essuyer	سیلمك ، قوروتمق
viŝ'il'	essuie-main	پیشکیر
vitr'	verre (matière)	جام
okul'vitr'o	lunettes	کوزلك
vitriol'	vitriol	زاج
viv'	vivre	یشامق ، صاغ اولمق
vizaĝ'	visage. figure	یوز ، چهره ، وجه
vizier'	visière	زره باشلغنك یوز سپری
vizit'	visiter	زیارت ایتمك
voĉ'	voix	سس ، صدا ، ندا ، صوت
voj'	route, voie	یول ، طریق
vojaĝ'	voyager	سیاحت ایتمك
vok'	appeler	چاغیرمق
vokal'	voyelle	حرف صوتی
vol'	vouloir	ایستهمك
volont'	volontiers	معالممنونیه
volum'	tome, volume	کتاب ، جلد
volupt'	volupté	لذت ، ذوق ، شهوت
volv'	rouler, enrouler	صارمق
vom'	vomir	استفراغ ایتمك ، قوصمق
vort'	mot	کلمه ، لفظ
vost'	queue	قویروق
vual'	voile	یاشمق ، یوز تولی
vulkan'	volcan	برکان ، ینار طاغ
vulp'	renard	روباه ، تیلکی
vultur'	vautour	آق بابا
vund'	blesser	یارهلامق ، جرح ایتمك

Z

zebr'	zèbre	زبره، آفریقانك یبانی مركبی ، زرد
zenit'	zénith	قبهٔ سمانك ناظرك باشی اوزرینه كلن نقطهٔ مركزیه‌سی، سمت الرأس
zibel'	zibeline	سمور
zingibr'	gingembre	سمت الرأس ، زنجفیل
zink'	zinc	چینقو
zizel'	zizel	طاغ فاره‌سی
zon'	ceinture	قوشاق
zorg'	avoir soin prendre soin de	دقت واهتمام ایتمك ، قایرمق
zorg'ant'	tuteur	وصی ، ولی
zorg'at'	pupille	پرورده
zum'	bourdonner	ویزلدامق ، ویزلدی ایتمك

